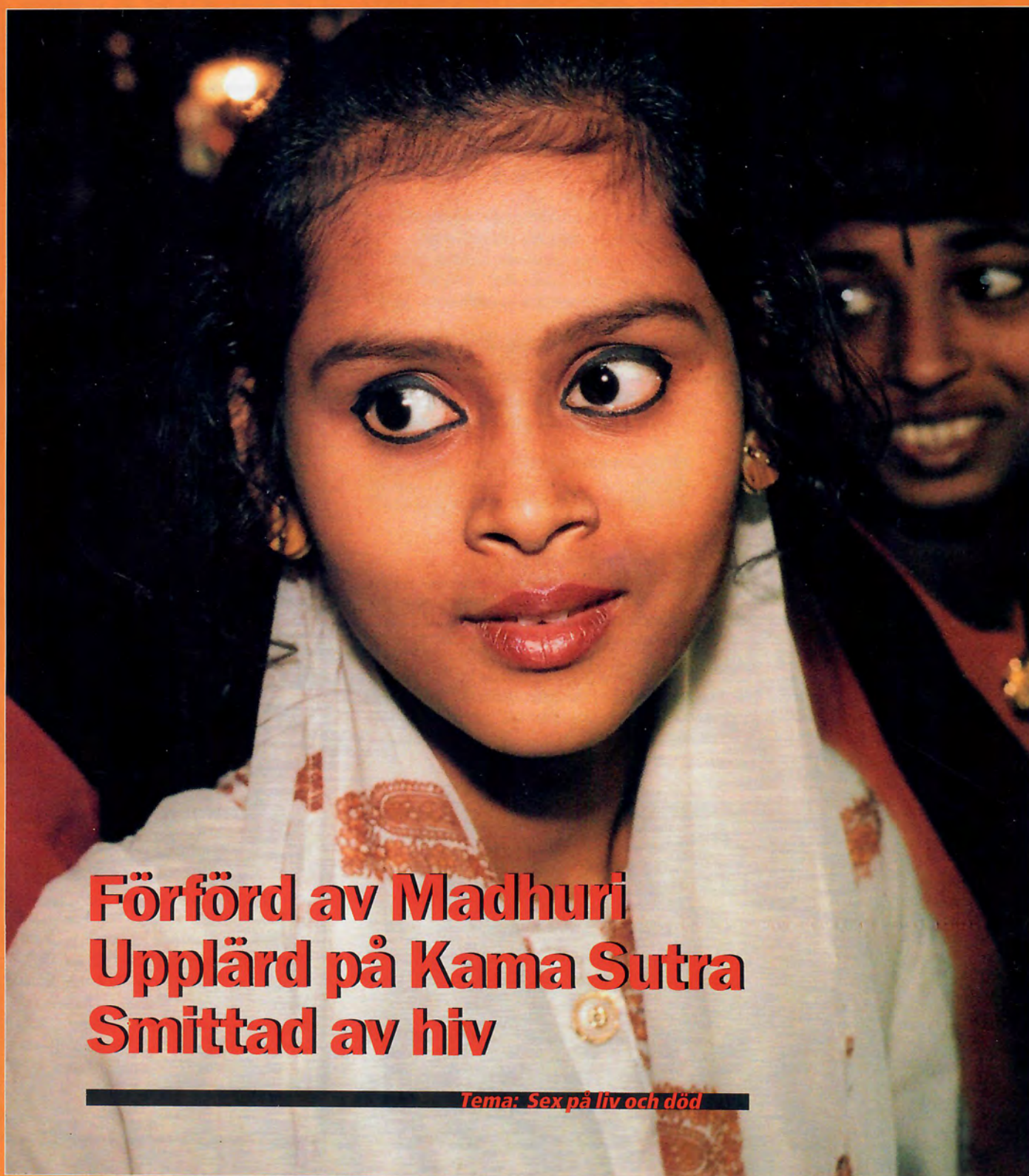

Nr 2 • 1999 • årgång 23 • 50 kr

sydasien

Tidskrift om Indien, Sri Lanka, Pakistan, Bangladesh, Afghanistan, Nepal, Bhutan och Maldiverna

**Förförd av Madhuri
Upplärd på Kama Sutra
Smittad av hiv**

Tema: Sex på liv och död

Det allra mest förbjudna ...

Kama Sutra... hiv... överbefolkning... Sex är i Indien en fråga om både religion, liv och död. Kvinnans sexualitet skrämmer männen, samtidigt som hon inte anses ha några begär – det är männens lustar som måste tillfredsställas. Kvinnan är bara ett passivt kärll som skall fyllas med mannens sperma.

Förträningen av den egna sexualiteten har, enligt den indiske psykoanalytikern **Sudhir Kakar**, lett till att många kvinnor inte har något namn på sitt eget könsorgan. När de skall förklara att de har haft samlag säger de *kaam* eller *dhandha*: arbete eller en uppgift.

Erotisk kärlek mellan man och hustru uppfattas dessutom av storfamiljen som ett hot – kvinnans erotiska dragningskraft kan dupera mannen och leda till splittring. Rädslan för kvinnans sexualitet fortsätter även efter makens död. Änkor får inte bära rött, färgen för bröllop och fruktsamhet, och bröllopsmyckena krossas. Det är först då kvinnan uppnår menopaus, då hennes sexualitet inte längre är ett hot, som hon åter blir accepterad.

Som alltid i kulturellt konservativa länder är det kvinnans uppgift att bära upp moralen i samhället. Männen däremot utsätts inte för samma strikta moralregler. Enligt en undersökning hade 60 procent av pojkarna sin första sexuella erfarenhet med en prostituerad. Enligt skrämmande beräkningar lever i dag var fjärde hiv-smittad i världen i Indien.

Men det finns unga kvinnor som försöker bryta sig loss från gamla traditioner, som anammar sin egen sexualitet, som kräver av sina män att de skall ha skönt tillsammans, att deras tillfredsställelse är lika viktig som männens.

Vi hoppas att detta specialnummer om det allra mest tabubelagda belyser dessa områden och fungerar som diskussionsunderlag i frågor om kön, sex och makt.

I det här numret har vi tagit en annan vinkel på vår serie om indiska gudar: **Madhuri Dixit**, 90-talets regerande drottning inom hindifilmen, har vuxit till kulturella dimensioner och blir numera tillbedd av framstående konstnärer som **M F Husain**.

Pär Jansson, Zac O'Yeah

INNEHÅLL I NR 2/99:

SEX PÅ LIV OCH DÖD

Sexuell misär bland dagens indier	3
Khajuraho eggår och förbyllar	4
"Bara början av aidskatastrofen"	6
Förbjuden kärlek på Sri Lanka	10
Här dör tio prostituerade varje dag	12
Gandhis sexuella besatthet	14
Husain får inte nog av Dixits kropp	15
Riten som gör flickor till sexslavar	16
Hedersmord vanliga i Pakistan	18
Prostituerade i Dhaka kräver respekt	19
Kama Sutra: Sextips och djup filosofi	20

P-punkten funnen i Indien	22
Kvinnor anförtror sig åt Shobha Dé	24

Kritisk pakistansk röst tystad	25
Ajit Roy	26
Talat Hussains Pakistan-kronika	27

Recensioner:

Sympatiskt om Kerala	28
Eldsjäl ger ursprungsfolken röst	28
Tamil om rashatets Sri Lanka	29
Notiser från Sydasiens	30
Förbjudna filmkyssar	32

Omslagsbilden: Den sydasiatiska kvinnan befinner sig i ett svårt dilemma. De gamla könsrollerna och traditionerna passar dåligt in i det moderna samhället och skapar förtryck och samlevnadsproblem även för männen.

Bilden är tagen av Mikael Lindström.

SYDASIEN, BOX 1142, 221 05 LUND

Besöksadress: Råbygatan 5 B, 223 61 Lund (Eklund)
Telefon och fax: 046-13 35 68

E-mail: info@sydasien.m.se

Internet: http://www.sydasien.m.se

Utgivare: Tidskriftsföreningen SYDASIEN

Ansvarig utgivare: Thomas Bibin

Tidskriftsredaktör: Lars Eklund

Redaktion för detta nummer: Pär Jansson, Zac

O'Yeah och Katarina Sandström Blyme (Stockholm)

Tryck: Luleå Grafiska 1999

Prenumerantregister: Resurs AB, Uppsala,
018-12 77 81.

ISSN: 0282-0463

Prenumeration: Medlemskap i tidskriftsföreningen

SYDASIEN, inkl fyra nummer av tidningen (ett år)

kostar för privatpersoner i Sverige 200 kr.

Prenumeration för institutioner och bibliotek 250 kr.

Övriga Norden (B-post) 285 kr, övriga Europa (B-

post) 315 kr, utom-Europa (A-post) 350 kr.

Lösnummerpris: 50 kr

Postgiro: 79 54 96-9 SYDASIEN.

Nästa nummer utkommer i september.

Manusstopp: 10 augusti 1999

Kontaktperson för lokal redaktionskommitté:

Stockholm: Zac O'Yeah, Styrmansgatan 51,

114 60 Stockholm, 08-660 12 16.

Göteborg: Thomas Bibin, Andalen 102,

423 38 Torslanda, 031-92 02 61

Skåne: Staffan Lindberg, Mölllevångsvägen 27,

222 40 Lund, 046-211 34 08

Köpenhamn: Stig Toft Madsen, Strandgade 92,

DK-1401 Köpenhamn, (+45) 31 54 56 11

Tidskriftsföreningen SYDASIEN har som mål att

sprida information om situationen i södra Asien.

Föreningen stödjer de krafter som bekämpar imperia-

lismen, det politiska förtrycket och underutveckling-

en i området.

Föreningen är fristående från politiska partier och

grupperingar i Sydasiens såväl som i Sverige.

SYDASIEN HITTAR...

...flera indiska gaytidskrifter, t ex Arambh (P.O. Box 9522, Delhi-110 095), Bombay Dost (105A Veena Beena Shopping Centre, Opp. Bandra Station, Bandra W, Mumbai-400 050), Friends India (Post Box 59, Mahanagar, Lucknow-226 006), Pravartak (c/o Pawan, Post Bag 10237, Calcutta-700 019). Tidskrifterna är oftast knutna till organisationer som ägnar sig åt rådgivning för homosexuella (både män och kvinnor), brevvänsförmedling m m. Det finns två strikt lesbiska intresseorganisationer, Sisters (P O Box 26, Tambaram, Chennai-600 059) och Sakhi (P O Box 3526, Lajpat Nagar, New Delhi-110 024. Tf: 11-462-8970).

...för dem som är intresserade av miljö, den indiska tidningen Down To Earth. Hemsidan hittar du genom att först gå till www.oneworld.org. Längst ned på hemsidan står det partners directory. Rulla fram till Center of Science and Environment och klicka på go. Hos www.oneworld.org hittar du också en genomarbetad hemsidan om daliternas (de "oberörbara") situation i Indien. Gör på samma sätt som ovan och rulla fram till National Campaign on Dalit Human Rights.

...en webbsida med kondoleansbrev gällande **Ananda Shankar**. Han var son till legendariska dansaren **Uday Shankar** och brorson till **Ravi Shankar**. Tillsammans med sin hustru **Tanushree** startade han en dansskola i Calcutta. Han avled i mars 1999. Kondoleansbrevet finns på adressen <http://www.westbengal.com/arts/music/shankar/www.board/> (där man kan fylla i eget formulär)

...bhutanesiska tidningen **Kuensel** på nätet: <http://www.kuensel.com> Det känns som om det är en miljon år sedan vi slutade prenumerera på Bhutans statliga tidning. På den tiden var tidningen bara ett svartvitt pappersark som handtrycktes i 700 exemplar. På Kuensels hemsida finns även aktuell information om landet.

...en uppsats om Kerala och dess särregna historia och utveckling. **Staffan Granér** (som skrev artikeln om **Amartya Sen** i SYDASIEN 4/98) har skrivit uppsatsen som finns på adressen <http://www.algonet.se/~zacoyeah/kerala.html>. Uppsatsen har navigerbara rubriker och fungerar som on-line-referensverk. Fler indiska länksamlingar (med svenska kommentarer) finns på <http://travel.to/indialand>. Bland annat en länk till indiska ambassaden i Stockholm, där du kan skriva ut visumansökningsformulär och tabell över aktuella visumavgifter.

Rädsla som föder förakt och förtryck

Män hotas av kvinnlig sexualitet

Nedvärderingen av kvinnan i det hinduiska samhället har lett till att det i dag råder sexuell misär i Indien.

Det menar den indiske psykoanalytikern **Sudhir Kakar**. I sin bok *Intimate Relations, Exploring Indian Sexuality* beskriver Sudhir Kakar hur Indien är nedlusat med fördomsfulla visdomsord om kvinnan. Hon beskrivs som en varelse utan sexualmoral och intelligens. Några exempel: Den som tar råd av en kvinna kommer att bli tiggare. Kvinnans intelligens finns i hennes häl. En kvinna som visar större kärlek till dig än din mor är en slampa.

– Med ett sådant förakt för kvinnan kommer den sexuella relationen inom äktenskapet att få problem, säger Sudhir Kakar.

Förnekandet av kvinnans sexuella begär, menar Kakar, har lett till att många kvinnor, speciellt från de högre kasterna, inte har något namn på sitt könsorgan. Möjligen kan kvinnorna referera till sitt underliv som "stället där man kissar". En patient som Kakar behandlade hade inga problem att benämna sitt könsorgan på engelska. När hon ombads översätta ordet till sitt modersmål sade hon sig ha glömt det passande ordet eller också föll hon in i en lång tystnad.

En collegeutbildad patient trodde långt in i tonåren att menstruationsblod, urin och barn kom genom urinröret. En annan kvin-

na, uppvuxen i en by och antagligen mera van vid en mera jordnära inställning till sin egen kropp, förstod först när hennes första barn föddes att det inte kom ut genom anus som hon hade fått lära sig.

När kvinnor skall förklara att de har haft samlag säger de "att maken gjorde det med mig". Det vanligaste benämningen på samlag är *kaam* eller *dhandha*: arbete eller en uppgift.

På grund av fientligheten mellan könen och att det ofta inte finns känslomässiga bindningar i äktenskapen, riktar kvinnan sin kärlek mot sonen.

Kakar menar att det är en naturlig reaktion på den avvisande inställning maken visar mot henne. Sonen kan vara den första person av motsatta kön som hon har någon form av djupare emotionell relation till. Detta skapar, anser Kakar, vuxna män som känner sig uppslukade av modern. Som vuxna fruktar de kvinnors sexualitet och vill göra sig fria genom att visa förakt.

– Modern borde ha en mindre stark relation till sonen. En alltför känslomässig förbindelse mellan mor och son har ett dåligt inflytande på männen. En bättre balans vore välkommen för att stoppa denna onda cirkel, säger Sudhir Kakar.

Men det är inte bara relationen mellan modern och sonen som ställer till problem, enligt Kakar. Han har sett hur fäder drar sig undan dottern när hon når puberteten. Dottern överlämnas helt till modern. Fadern undviker dottern i rädsla för incest. Kakar menar att dottern uppfattar faderns

tillbakadragande som att hon inte är tillräckligt attraktiv, inte tillräckligt feminin.

– Dottern ser fadern som ett ideal och får idéer som våldtäkt eller andra sadistiska fantasier. Dottern får ingen normal relation till män. I indisk film förekommer det ofta scener där unga flickor blir våldtagna av fadersfigurer, säger Sudhir Kakar.

Trots att Indien blir allt modernare och influenserna från väst allt påtagligare är fortfarande de flesta äktenskap arrangerade. Kärlek anses vara en läroprocess.

– Kärleken kan också hota familjen. Indiens familjekultur bygger på brödraskap, familjen som en cell. En erotisk kärlek mellan mannen och hustrun uppfattas som ett hot mot resten av storfamiljen och vänskapen mellan bröderna, säger Sudhir Kakar.

Rädslan för kvinnans sexualitet fortsätter även efter det att maken dött.

– Vad som en gång var det värdefullaste för mannen under hans leverne betraktas nu som ett hot mot samhället. Hennes fruktsamhet kan störa den moraliska balansen i byn, säger den amerikanska forskaren **Martha Chen**, ansvarig för den största studien om änkor i Indien.

Allt som symboliserar en sexuellt aktiv kvinna tas ifrån änkan. Hon får inte bära rött, färgen för bröllop och fruktbarhet, utan måste gå klädd i vitt. Smycken som hon fick på bröllopet krossas. Hon får bara äta ett mål mat om dagen och aldrig använda parfym. Bland vissa högkastiga i Sydindien rakas änkornas huvud för att förfula dessa och göra dem mindre attraktiva.

Det är först vid menopaus som änkan åter börjar behandlas som en mänsklig varelse, då hennes sexualitet inte längre är ett hot mot ordningen i byn.

Pär Jansson

Fientligheten mellan könen har lett till att kvinnan riktar sin kärlek till sonen

Trots att Indien blir allt modernare och influenserna från väst allt påtagligare är fortfarande de flesta äktenskap arrangerade. Kärlek anses vara en läroprocess.

FOTO: ZAC O'YEAH

Utsmyckningen på tempelväggen illustrerar avancerad coitus- och fellatioteknik. Styva penisar, stora bröst, tunga testiklar, vidöppna vaginor.

FOTO: ZAC O'YEAH

Varför gör de på detta viset?!

I hundratals år har det kopulerats på tempelväggarna i indiska Khajuraho.

De erotiska skulpturerna, som i år fyller tusen år, fortsätter locka besökare och föder dessutom en mängd teorier om vad som är syftet med de egande motiven.

Khajuraho är en slö liten by i centrala Indien. Byn har en elefant, en busstation och en jordbrukande befolkning. Men byn skiljer sig från andra små byar. I Khajuraho finns hotell och souvenirbutiker. En annan sak som gör Khajuraho unikt är att byn har fått en flygplats. Tempelturismen är så viktig att man har dagligt flyg till bland annat New Delhi, Varanasi och Agra. Välståndet som tempelturismen medfört märks tydligt på att röda traktorer har ersatt bufflarna ute på åkrarna.

Ett dussintal stora tempel omger byn. Tempelväggarna täcks av skulpturer före-

Många teorier har lagts fram om sexskulpturerna i Khajuraho

ställande människor i olika samlagsställningar. En grupp japaner guidas av en man från trakten som förklarar skulpturernas innebörd, han talar till och med enstaka ord på japanska. Men när japanerna fortfarande inte tycks greppa den subtila förklaringen full av lull-lull och hum-hum, talar guiden klarspråk:

"Sex Yoga. S-e-x Y-o-g-a."

Japanernas munnar öppnas på vid gavel och de nickar:

"Ah, ah... Aaahh."

Templen i Khajuraho är ett slags drömlandskap snidat ur stora sandstensblock, tempeltaken liknar vilda bergskedjor av snirkliga torn som gradvis stegras till den högsta tornspiran.

Tusentals välbevarade och detaljerade figurer smyckar väggarna och i det hårda

indiska middagsljuset bildas skarpa relief-skuggor. Utsmyckningen på tempelväggen illustrerar avancerad coitus- och fellatioteknik.

På ett tempel ses en man som för in sin penis i stjärten på en märr medan hans väninna döljer sitt ansikte i skam. En annan man försöker lära mären att suga av. Den nit varmed skulptörerna måste ha arbetat väcker besökarens respekt och de fina detaljerna i dessa anatomistudier väcker ens intresse för hinduisk tempelkonst. Onekligen, tänker man, måste dessa bilder ha lockat ett stort antal pilgrimer att vallfärda hit. Att de i dag hör till Indiens främsta turistmål är inte något man förundras över.

Ett sätt att avsexa hjärnan

Experter söker efter en förklaring till varför erotiken har ägnats så mycket utrymme på dessa tempelväggar. Bland annat har man lagt fram teorin att arkitekten (konstnären) strävat efter att få med tillvarons alla aspekter, men i så fall lyser hushållsarbete med sin frånvaro i samma höga grad som erotiken lyser med sin närvaro. En annan

teori är att sexscenerna på tempelväggarna skulle hjälpa folk att avsexa hjärnan genom att man först stirrade sig mätt och därefter gick in i templet med neutrala tankar. Eller kanske avsåg arkitekten att testa viljestyrkan hos de troende som måste koncentrera tankarna mycket hårt på Gud med all denna porr pockande i ögonvråna.

Men det antyds även att sex kan ha varit ett självändamål. Det kanske var acceptabelt att genom sex dra publik till templet. Mer publik ger mer pengar. Kanske föreställer skulpturgrupperna erotiska övningar som förekommit inom vissa sekter, hos vilka avbildningar av sexakten var en rituell symbol och själva akten var en symbolisk rit. Yoga (andliga övningar) och bhoga (fysisk njutning) uppfattades som två alternativa vägar till ett mål; att bli frälst.

Ett välplanerat sexliv kunde vara ett enklare och behagligare sätt att uppnå frälsning. Och om man misslyckades och inte blev frälst så hade man åtminstone haft kul.

Enligt en liten guidebok till Khajura hometplen som Archeological Survey of India publicerar "har skapelsemyterna från de vediska tiderna och framåt poängterat dualismen mellan könen som skapelsens upphov.

Den fysiska föreningen mellan man och kvinna är en mänsklig motsvarighet till den kosmiska skapelseprocessen. [...] Lyckokänslan vid fysisk förening reflekterar symboliskt den oändliga euforin hos Gudomligheten i skapelsen. [...] Föreningen mellan man och kvinna, då all uppfattning om dualism uttraderas, uppfattas som en symbol för frigörelsen [från tvånget att återfödas till en ofullkomlig värld]".

Byhålornas byhåla

Varför just Khajuraho? Ingen vet, en del hävdar att Khajuraho en gång var städernas stad, men motsatsen förespråkas också att Khajuraho alltid har varit byhålornas byhåla.

För tusen år sedan ska Khajuraho ha lytt under Chandellakungarna, som var förtjusta i konst och litteratur. I Khajuraho byggde de enligt sägner åttiofem tempel av vilka arkeologerna lyckats spåra rester från tjugofem.

Erotiska figurer, fast i långt mindre omfattning än i Khajuraho, finner man på flera platser i Indien: t ex på templet i Kayavarohan (30 km från Baroda, Gujarat), soltemplet i Konarak (på kusten i Orissa), Halebid och Belur (i Karnataka), Mamallapuram (på kusten i Tamil Nadu) och på religiösa målningar som återberättar Krishnas liv i Mattancherry palatset i Kochi.

I Khajuraho satt en äldre man i närheten och åt jordnötter. Han såg mitt roade ansiktsuttryck och nickade menande:

"Du tror att bilderna bara är utsmyckningar, va?" Han muttrade för sig själv ett slag. "Att vara dansös och tjäna Gud i des-

sa tempel handlade inte bara om att ge sig hän inför gudabilderna... Det fanns en hel del brahminpräster på den tiden som roade sig med de flickorna."

När jag bad honom berätta mer blev han plötsligt purken och tystnade helt. Som om han inte ville dra på sig prästerskapets vrede.

Andlighet och sex i tandem

En gång för länge sedan, om det kan ha varit i slutet på 1970-talet, observerade den svenska pressen en intressant tendens: Svenska artister, bland annat någon popmusiker, hade börjat vallfärda till en mystisk guru i Indien. Snart började man också höra alla slags historier om gruppsexmeditation ledd av en man som hade fått 80 Rolls-Roycebilar i gåva från sina anhängare. I svensk press gick han under namnet **Bhagwan**, medan brittisk press kallade honom vid hans rätta namn: "The Sex Guru".

Hans ursprungliga namn tycks ha varit **Rajnish** och han föddes 1931.

Han tillhörde en rik familj, studerade filosofi och gick ut universitetet med goda vitsord. Efter att ha slutat som filosofiprofessor på universitetet började han 1970 titulera sig själv Gud (hindi: Bhagwan) eftersom han ansåg att den ortodoxa religionen klingade ihåligt. Ungefär vid samma tid började han attrahera västerlänningar, kanske för att hans lära kombinerade österns mysterier med en dos psykoterapeutisk jargong.

Mellan 1974-81 hade han sitt beryktade första ashram utanför Bombay dit västerlänningarna vallfärdade.

Han flyttade 1981 till USA där hans amerikanska anhängare köpte honom den omtalade Rolls-Royce-armadan och en

ranch i Oregon. Det dröjde omkring fyra år innan FBI slog till mot honom och han tvingades ut ur landet. Sexgurun återvände till Indien där verksamheten kunde fortsätta som förut fram till hans död 1990.

Ashramet är idag känt som **Osho**-kollektivet och ligger i Pune i Maharashtra. Ashram-byggnaderna går i färgerna vitt och svart vilket harmoniserar med Rajnishes vita skägg och svarta mundering. Allt detta bäddas in i en artificiell regnskog. På ett podium syns ett förstorat färgfotografi av Rajnish, i långt vitt skägg och svart turban.

Dagligen genljuder hallen av sexguruns röst när videofilmer med hans lektioner visas. På podiet ställer anhängarna upp en fåtölj som han brukade sitta i när han talade.

I de videobandade lektionerna yttrar han enkla små sanningar av slogankaraktär, vilka uppfattas som djupsinnigheter. Lyssnaren tycker sig ha kommit till insikt om någonting av vikt i och med att allt blir så begripligt när det kommer ur sexguruns mun.

Sexgurun var av den uppfattningen att allt som hjälpte människan att låta på trycket var användbart i meditationen, så även en god sädesavgång.

I det här fallet kanske man kan säga att han anslöt sig till den uppfattningen som ventilerats kring Khajurahos erotiska skulpturer, att andliga övningar och fysisk njutning kan köras i tandem eller ersätta varandra. Trots allt är vi till överväldigande del djur och bara knappt mänskliga, enligt sexgurun. Gruppsexmeditationen förekommer i speciella våtrum — inte utan orsak måste den som är sugen på meditation först göra ett hiv-test.

Zac O'Yeah

På ett tempel ses en man som för in sin penis i stjärten på en mähr medan hans väninna döljer sitt ansikte i skam. En annan man försöker lära mährren att suga av.

Aids? Hos oss? Nä!

Indiska hiv-situationen präglas av förnekelse och fördomar

Det är ingen nyhet att Indien har fler hiv-positiva än något annat land i världen. En av fyra hiv-smittade lever i Indien. I dag är ungefär åtta miljoner människor smittade, uppger det indiska parlamentet.

Tidigare har statistiken presenterats så att den invagat folkopinionen i falsk säkerhet. Det är först på senare år som förnekelsestadiet ebbat ut i efterklokhet och hälsomyndigheterna upphört med att slå ifrån sig och peka på att diarrésjukdomar, malaria och tuberkulos kräver fler liv än hiv.

I Indien är aids en dold, smygande farsot och ett tyst gissel: De flesta offren får aldrig veta vad de lider av, får sällan en diagnos eller ens kontakt med läkare förrän möjligen i sjukdomens sista skede. Som regel fastställs istället dödsorsaken som tuberkulos, lunginflammation eller någon form av magsjukdom.

Det finns många skäl till att viruset nu sprids nästan lika snabbt som i Afrika. Indien må vara en kärnvapenmakt på tröskeln till den så kallade rymdåldern och en industriell stormakt, men alla faktorer som främjar spridningen av aids finns där i form av massfattigdom, analfabetism, okunskap, migration och en förödande politisk och byråkratisk passivitet.

Bara en enda pusselbit tycks ha hamnat någorlunda rätt: Genom administrativa åtgärder har spridningen via professionella blodgivare kunnat begränsas.

Utländsk farsot

Annars har det gått precis så illa som många fruktade när dåvarande ordföranden i Indiens medicinska forskningsråd, professor **A B Paintal**, 1987 offentliggjorde en första strategi mot det då fortfarande mystiska viruset.

Hans åtgärdsprogram utgick helt från att aids var en utländsk farsot och innehöll därför lagförslag som förbjöd indiska medborgare att ha intimt umgänge med utlänningar och indier bosatta utomlands.

– Vi indier är inte promiskuösa, vi lever i monogama och heterosexuella förhållanden och vår kultur tolererar inte utomäktenskaplig sex och perversiteter, sa han till mig i en intervju. Om vi inför hiv-test som krav för visering och inresa så kan vi hålla smittan borta. Intrånget i det privata är ett

pris vi måste betala och rent praktiskt så kan polis i samarbete med hotell och gästhus utöva den nödvändiga kontrollen.

Redan infekterade personer skulle, menade han, neutraliseras genom placering i "karantän" på förvaringscenter som "alls inte behöver ge intryck av frihetsberövande". Ett alternativ var att anhöriga skulle ta hand om de drabbade men det såg han på grund av infektionsrisk och okunnighet som ett riskfullt alternativ.

Bara ett knappt år tidigare hade det första fallet av hiv, en prostituerad kvinna, påträffats i Chennai vilket naturligtvis utlöste mycket publicitet och sedvanliga försäkringar från hälsoministeriet om att allt var under kontroll.

Virusets ankomst noterades alltså först sex år efter dess upptäckt i USA. Men den värdefulla respittiden utnyttjades inte och gav i stället hälsoetablissemangen anledning att fram till 1992 lugnande beskriva landets aids-epidemi som "i ett tidigt stadium".

På sätt och vis var det naturligtvis korrekt för detta är bara början av en tragedi som blir gigantisk och okontrollerbar - med säkerhet också en svår hämsko för alla sociala och ekonomiska utvecklingssträvanden.

Ytterligare 3-4 år förlorades då problemet sågs som en i huvudsak medicinsk fråga och hanterades inom samma hierarki som låg bakom den tidigare blundern.

Det faktum att "smittohärdarna" länge koncentrerades till bordeller i Mumbai och Chennai samt sprutnarkomaner i nordöstliga delstaten Manipur lurade också beslutsfattarna.

I dag kan man säga att aids-kampen befinner sig i ett "tidigt skede av lärande och formulering av en policy". Utmaningen är överväldigande och de medicinska frågorna är bara en mindre del av problematiken som handlar om allt från underliggande kulturella hinder som kolonial mentalitet, patriarkaliska strukturer, relationer mellan könen och tabun beträffande sex och sexualitet till nödvändiga hälsoreformer och bristen på politisk vilja att på allvar tackla fattigdomen.

Bristen på epidemiologiska data ökar bördan. De fattigaste och folkrikaste delstaterna, Uttar Pradesh och Bihar, är till stor del vita fläckar på kartan och om

landsbygdens kvinnor vet man nästan ingenting. Kort sagt, det krävs mirakel.

Beslutsfattandet i aidsfrågan har utmärkts av verklighetsfrämmande elitism och en total brist på analytisk förmåga. Trots nytänkande är utsikterna till en radikal kursändring och effektivisering av det nya handlingsprogrammet ganska små även om både pengar och kunskap finns. Ett skäl är givetvis att Indien är så ofattbart stort och rikt på mångfald och nu genomgår drastiska demografiska förändringar med en okontrollerbar urbanisering och anhopning av manlig arbetskraft till megastäderna. År 2001 passerar befolknings-siffran miljardsstrecket.

Men lika viktigt är att den koloniala attityden till sjukdomskontroll har överlevt. Bara två av sex hälsoprogram, smittkoppor och malaria, sysslar med preventiva åtgärder medan resten inriktas på botande och

Dotterns lott att prostituera sig:

I den lilla staden Neemuch norr om Ujjain i indiska delstaten Madhya Pradesh bor stammen banchchara vars tradition säger att den äldsta dottern i familjen måste prostituera sig. Flickorna kallas för khilawadier – de som vill leka. Var femte kvinna i stammen är en khilawadier. Dessa kvinnor möts med respekt av stammen och ibland har de mera makt än familjens manliga medlemmar. På ett sätt blir de dock utstötta. De får inte gifta sig eller ha sexuellt umgänge med män från den egna stammen. De män som bryter mot detta tabu blir utsatta för kollektiv utfrysning. Fattigdom är orsaken till den kvinnoförnedrande traditionen. Den ökade fattigdomen har lett till att även yngre systrar dragits in i prostitutionen.

Banchcharastammen kom ursprungligen från Rajasthan där de var kända som cirkusartister. Av okänd anledning upphörde man dock med att gå på lina och tämja djur. Stammen sökte sig till Neemuch när engelsmännen anlade en garnison i staden som ligger längs järnvägen mellan Delhi och Mumbai. Många av stammens medlemmar har blå ögon.

FOTO: PÅR JANSSON

isolering av epidemier när de väl inträffat. Aids-strategin har inte skilt sig nämnvärt från den taktik britererna använde vid utbrottet av pest i Mumbai 1896. Då stängdes smittan in genom total avskärmning av alla drabbade områden vilket följdes av en begränsad hygienisk sanering som också omfattade de vita officerarnas kvarter.

Preventiva åtgärder kräver så mycket mer i insatser och ofta politiskt kontrover-

siella ingripanden som är mer socialt betingade än medicinskt. Piller och numera injektioner gör det hela så mycket enklare för både byråkrati och läkare. Hälsoproblemen har ständigt getts en låg prioritet både av New Delhi och på delstatsnivå.

Smittkoppsviruset utrotades tack vare att det fanns ett effektivt vaccin. Men malarian är tillbaka med kraft och både tuberkulos och sexuellt överförda sjukdomar –

hiv-virusets bästa kompisar – frodas och utvecklar ständigt nya resistentastammar.

I efterhand är det oförståeligt att inte professor Paintal, fortfarande respekterad och numera emeritus, inte läste framtiden på den svarta tavlan. Statistik visar att en majoritet av de patienter som tagits in på sjukhus med könssjukdomar var gifta män och kvinnor och det är oförklarligt, närmast

VÄNDI

FORTS.

kriminellt att Paintal och hans kollegor inte insåg att hiv-viruset sätts i en oerhört bördig jordmån. Misstaget kommer att kosta tiotals miljoner människoliv redan före år 2015.

Ett vaccin mot aids dröjer minst tio år och allt färre tror att det är möjligt i vår livstid. Prevention är och förblir det enda eller bästa försvaret och världens största demokrati står illa rustad.

Genom att fokusera den medicinska sidan har man missat mycket av de sociala, ekonomiska och kulturella aspekter som är nödvändiga för att förstå epidemin. Okunskapen har ersatts av moraliska pek-fingrar och åtgärder som skadat olika högriskgrupper. Det innebär också att man misslyckats att skapa en allmän medvetenhet om aids och dess spridningsmekanismer.

Dåliga resultat

Men, invänder många, drygt 40 år av omfattande familjeplanering över hela landet måste väl ha spridit information om samlevnad och sexualitet? Tyvärr är det inte så.

Programmet, som efter den beryktade tvångsteriliseringsskampanjen under undantagstillståndet 1975-77 döptes om till "familjevålfärd", har inte precis ägnat sig åt motivationsarbete.

Nej, att övertala och lära folk att använda kondom (*nirodh*) anses ta alltför lång tid och ge dåligt resultat. Ansträngningarna som lagts ned av den nästan en miljon man och kvinnor starka armén av familjeplanerare har i stället varit en marknadsföring av minilaproskopi och vasektomi, två enkla steriliseringsmetoder.

Alla Indiens hälsoministrar sedan 1973, med undantag av bisarre **Raj Narain** (1977-78), har prioriterat denna "familjevålfärd" som i själva verket är befolkningskontroll. Med generöst bistånd från Världsbanken och olika givarländer har man byggt ett imperium vars resurser i stort sett runnit ut i sanden.

När jag för sju år sedan föreslog att dessa en miljon familjeplanerare skulle ges utbildning för att senare kunna beväpna byarnas kvinnor med livsräddande kunskap om aids så blev reaktionen mycket negativ.

– Vi jobbar med friska människor och inte med sjuka, sa en byrådirektör irriterat.

Förslaget var, inser jag nu, naivt. Familjeplanerarna skulle göra mer skada än nytta eftersom de vore tvungna att ge motsägelsefull information. Hur skulle de kunna tala med övertygelse för säker sex utan att visa upp de kondomer som dom

nonchalerat i alla år?

Naco, den byrå som koordinerar aids-kampanjen, har tvingats att bygga upp en helt egen, parallell organisation. På senare år har man gett utrymme för olika frivilligorganisationer och civila grupper under sitt parasoll och söker också att nå ut till skolor, arbetsplatser och byrå. Ambitionerna har hittills drunknat i byråkratiseringen och ineffektiviteten speglas av det faktum att Naco sällan lyckas göra av med mer än 50-60 procent av den budget man har. Bl a Världsbanken och Sida har av den orsaken dragit sig ur olika projekt.

Uppgiften är alltför stor för en lättviktare som Naco. Kampanjen mot aids tenderar att hamna i marginalen också då de överflyttas till andra ministerier och inte ens premiärminister **A B Vajpayees** personliga engagemang har gett frågan tyngd.

Ingen annan epidemi är så mångfacetterad och hiv/aids speglar den indiska samhällsmosaikens alla krämpor och problem. Patentlösningar saknas, men kunskap och en öppnare inställning till sex och samlevnadsproblem är ett första måste.

Trevande försök att få in sexualupplysning i skolorna stöter dock på hårt motstånd från de flesta håll, särskilt från föräldrar och lärare. Den erotiska kärlekskonsten i de berömda templen i Khajuraho – som firar tusen år i år – till trots så är sex och sexualitet tabu i dagens samhälle för såväl hinduer som muslimer. Rådgivningsspalter i tidningar är ett nytt fenomen som speglar de omöta behov som finns och det är en förfärande okunskap som avslöjas också i den "moderna" över- och medelklassen.

– Bristen på upplysning kostar fler människoliv än själva viruset, varnade filmstjärnan, aktivisten och parlamentarikern **Shabana Azmi** nyligen.

Man talar inte om sex

Det är bara femton år sedan censuren oroligt godkände den första kyssen på filmduken och *Fire*, filmen som i fjol gick in på den lesbiska kärlekens förbjudna mark, fick hindufanatiker att gå bärsärkagång. Sex talar man bara inte om.

Ändå har myten om den hinduiska befolkningens starka sexualmoral punkterats. Den sexuella revolutionen kom ungefär samtidigt med hiv-viruset och i dag har de flesta ungdomar erfarenhet av åtskilliga partners innan föräldrarna annonsvägen hittar en livskamrat åt dem. Även om alla anstränger sig för att hålla skenet uppe så är monogama förhållanden alltmer sällsynta och den sexuella mobiliteten ökar: Indierna skiljer sig inte från oss andra i sin sexuella

lust.

Den nya aids-politik som aviserades i fjol är ett erkännande av detta. Tidigare vände man sig framför allt till högriskgrupperna men mängden av hiv-infektioner och könssjukdomar bland gifta, hemarbetande kvinnor har fått Naco att inse så gott som alla kan smittas av viruset.

Export av småflickor

Urbaniseringen är en annan svår fråga. Ekonomisk liberalisering och industrialisering har skapat öar av välstånd som lockar miljontals jordlösa lantarbetare och småbönder att lämna sina familjer i byn för att söka lyckan i dessa Shangri-la.

Migrationen har starkt ökat efterfrågan på billig sex i storstäderna. Det innebär att kvinnohandeln över gränserna från Nepal och Bangladesh förvärrats med kidnappning och export av småflickor som följd. Bordellerna är vidriga i alla avseenden men framstår ändå som oaser av mänsklig värme i daglönarnas och de arbetslösas slit och påvra tillvaro.

Åtskilliga kvinnogrupper och frivilligorganisationer jobbar just med kommersiella sexarbetare. Särskilt i Calcutta och Mumbai har man uppnått goda resultat och skapat nätverk som sprider information vidare. Allt fler försöker nu att skydda sig mot hiv och andra könssjukdomar med hjälp av fria kondomer. Ibland går det bra men avgörandet ligger förstås hos männen. Många vet inte hur man använder kondom eftersom familjeplaneringen helt inriktats på kvinnorna. Andra vägrar blankt.

En eller två gånger om året åker männen hem till sina byar och risken är stor att de då omedvetet smittar sina kvinnor. Hustrun kan inte säga nej även om hon misstänker eller vet att han haft oskyddad sex vid bordellbesök. Insisterar hon så slutar det ofta med misshandel: Sex är mannens äktenskapliga rättighet. Närmare 40 procent av alla nya hiv-fall i Indien är kvinnor, alltfler av dem hemmafruar.

Kvinnornas låga status gör dem maktlösa mot könssjukdomar även inom äktenskapet. De har betydligt sämre utbildning – 62 procent är analfabeter och många som fött två eller fler barn har genomgått sterilisering och därmed förlorat sitt sista argument för skyddsmedel. Könssjukdomar – 40 miljoner nya fall i fjol – är dessvärre något som de fattiga levt med i årtal och kanske anpassat sig till. Närmare 80 procent av byarnas kvinnor har enligt en undersökning aldrig hört talas om aids. Enda möjligheten att stärka kvinnornas förtroende för utbildning och glädjande nog så tycks satsningen på skolgång för flickor ha börjat ge resultat i flera delstater.

När det gäller att hantera prostituerade och homosexuella så har aids-kampanjen en lång historia av misslyckanden som lett till ökad stigmatisering av redan svaga grupper och bidragit till spridningen av det virus man sökt mota i grind.

Myten om den hinduiska befolkningens starka sexualmoral har punkterats

Det klassiska exemplet är deporteringen av 400 prostituerade och påstått hiv-infekterade tamilska kvinnor 1989. Samtliga greps vid raiden mot bordeller, fördes i polisbussar till järnvägsstationen och stängdes in på ett chartrat tåg till Chennai. Efter 36 timmars resa och några dygn i polisförvar sändes alla till sina hembyar för "rehabilitering".

Kommersiella sexarbetare, homosexuella och enucker, det tredje könet, ligger i botten på den sociala ranglistan i Indien och avvisas även av de egna kasterna. Även myndigheterna diskriminerar dem och motviljan att ge dem en roll i aids-arbetet förekommer i många städer.

Hiv-infekterade sex-arbetares barn utestängs ofta från skolor eftersom de hälsointyg som mammorna måste inlämna avslöjar dem som en "hälsofara". Många hänvisas till barnarbete och döttrarna får ytterligare en knuff in i prostitutionen. Homosexuella tvingas att gifta sig heterosexuellt för att upprätthålla ett sken utåt medan deras sexuella aktiviteter drivs i hemlighet.

– Det är omöjligt för byråkrater att föra en konstruktiv dialog med en motpart som de av moraliska skäl ser ned på och fördömer, säger en aktivist i Chennai.

Malplacerade moralkakor

Den djupt rotade misstron mot myndigheter och polis påverkar givetvis också de insatser som många frivilligorganisationer gör. Moralkakor och kollektiva bestraffningsformer har aldrig varit mer malplacerade än nu då alltför många barn, både pojkar och flickor, motvilligt eller tvångsmässigt introduceras i köthandeln. Sexindustrins behov av att bemöta kundernas oro för hiv-viruset tar makabra former när uppköpare utnyttjar föräldrarnas misär och materiella behov för att med genomskinliga löften om jobb köpa upp deras barn.

Rent fysiskt så är barn mycket sårbara mot hiv-viruset än vuxna och när småflickor kan tvingas ta emot 2 000 kunder för oskyddad sex innan de fyllt 14-15 år så är det ett under om de inte infekteras.

Epidemin kostar 93 miljarder

FN beräknar att hiv/aidsepidemin kan kosta Indien 93 miljarder kronor – fem procent av landets totala intäkter – i hälsokostnader och minskad produktivitet före år 2000. Utgångspunkten för beräkningarna är ett antagande att det bara finns fyra miljoner hivsmittade i landet.

Mest makaber är den panik som griper tag i läkare och vårdpersonal

I många fall är stigmatiseringen av hiv eller aids förmodligen värre än själva sjukdomen och man förstår mycket väl varför bara några tiotal av offren vågat träda fram och ge epidemin ett ansikte. I Nepal har jag sett hur 16-åriga flickor efter hemkosten från "drömfabriken" Mumbai har utsatts för social bojkott i sina byar och behandlats som pest. Fördomar och okunskap straffar även de anhöriga och många väljer självmord framför förnedring, avsky och lidande.

Utfrysningen av de hiv-positiva bidrar till ökad spridning av viruset eftersom så många av sexarbetarna tvingas fortsätta att sälja sina plågade kroppar in i det sista.

Rädsla och oro leder också till rykten och ibland hysteri som slutat i lynchning av misstänkt hiv-infekterade personer. I Chennai dödades en yngling och i en annan incident räddades en 12-årig flicka i sista stund av polis.

Mest makaber är den panik som fortfarande kan gripa tag i läkare och vårdpersonal på olika sjukhus och kliniker. Inte ens berömda AIIMS, landets förnämsta medicinska forskningssjukhus i New Delhi, är forskonat från paranoia. Tills helt nyligen hölls aids-fallen helt isolerade och maten skjutsades in på brickor genom en lucka i dörren. Både läkare och sköterskor vägrade stundtals att behandla de sjuka och injektioner ersattes av piller. Fortfarande vägrar många sjukhus att ta emot hiv- och aidsfall vilket givetvis motverkar kampanjens syften.

Själv minns jag en internationell aids-konferens i New Delhi 1992 där presidenten, som var brahmin, förväntades att skaka hand med två hiv-infekterade ungdomar och några barn för att visa allmänheten att hudkontakt är ofarlig. Samtliga skulle enligt en överenskommelse ha fått viruset av förorenade blodprodukter och inte genom sexuella kontakter. Inte ens det räckte. I slutändan sände palatset vice presidenten som tillhörde en av de lägsta kasterna att hälsa på de hiv-smittade. Och hälsoministern fick efteråt beröm av partikollegor för att också han vågade skaka hand.

För två år sedan gjorde dåvarande premiärministern **I K Gujral** ett klokt inlägg i samma syfte och bilden av honom med en hiv-infekterad baby i famnen hängdes upp över hela Indien. Också hans efterträdare, **A B Vajpayee**, har ofta tagit upp aids-hotet på ett fördomsfritt sätt.

Som jag tidigare nämnt så är det inte många av offren för

epidemin som någonsin kommer att vårdas på sjukhus. Bara ett tjugotal genomgår för närvarande den kombinationskur av mediciner som reducerat dödligheten för aids-sjuka i västvärlden med upptill 80 procent. Kostnaderna är ett oöverstigligt hinder. Det gäller också AZT-kurer för gravida kvinnor vilket innebär att tre gånger fler barn föds med viruset i kroppen i Indien än i de rika länderna.

Men få klagar. Kvacksalvare fyller gott och väl det vakuum som finns och aids-medicin är redan en mångmiljonaffär. Med jämna mellanrum hittar man notiser i massmedia om forskare som påstår sig ha upptäckt effektiva botemedel som tar kål på varenda virus. Ingenstans förefaller det ha gjorts så många "revolutionerande framsteg" som just i Indien. Oftast inom den traditionella medicinen – ayurveda, unnani och siddha – men också kringströvande nasare lever gott på sina egna dekokter. Allt förefaller tillåtet och det är sällan som skojarerna avslöjas av tidningar.

Forskningens framsteg har ännu inte förändrat något för Indiens miljoner hiv-positiva. Istället har deras beräknade levnadstid krympt ytterligare. En undersökning gjord av dr **J P Wali** på AIIMS slår fast att en person som bär på viruset med stor sannolikhet utvecklar tuberkulos inom tolv månader. Här är ett hiv-besked fortfarande en dödsdom och för fattigt folk så verkställs den efter några få år.

"Fattigdomens virus"

Allt oftare talar tidningsrubrikerna i Indien om hiv som "fattigdomens virus". Det stämmer i mer än ett avseende: Det är den fattiga underklassen som är mest utsatt och nationens ekonomiska utveckling hotar att stagnera eller vridas tillbaka. Men många ekonomer tvivlar på att utfallet blir så märkbart och menar att skadan minimeras eftersom det framför allt är den "köpsvaga och onyttiga överskottsbefolkningen" som kommer att gå åt.

I Hindustan Times funderar en kolumnist på om det inte är gamle **Thomas Malthus** prognoser som vi nu, 200 år efter hans död, ser förverkligas. Själv ser jag inget samband alls. Alla jämförelser med den så kallade befolkningsexplosionen hålltar. Viruset som vållar aids är tveklöst ett mycket större hot mot Indien och den tredje världen än nuvarande födelsetal. "Bomben" består inte av spermier eller barn utan av en djävulsk kombination av mycket mindre partiklar, hiv och tuberkulos-bakterier.

Bo Gunnarsson

Inga par i Victoria Park vill ställa upp på bild. Alla säger att de är rädda att deras föräldrar kan få veta. Då skulle det bli trubbel.

Förbjuden kärlek på Sri Lanka

Ravi och Shanthi älskar varandra. Men de måste smyga med sitt förhållande.

Ravi är tamil och Shanthi singalesiska.

Män och kvinnor på Sri Lanka är försiktiga med att öppet visa ömhet, men det finns tillhåll för turturdvor. Till Lovers Corner i Victoria Park (Vihara Mahadevi) i Colombo söker sig unga par för att kela.

På Sri Lanka är arrangerade bröllop kytym. Under varje träd och på varje bänk i den del av Victoria Park som kallas Lovers Corner sitter unga par som vill gå händelserna i förväg.

De har endast ögon för varandra och tittar bara upp hastigt om någon passerar förbi dem.

Men på en given signal, varje dag klockan tre, måste de upphöra med aktiviteterna. När parkvakten blåser i visselpipan vet alla att de måste resa på sig och avsluta. Pojkarna drar åt livremmarna och stoppar eventuellt tillbaka skjortan innanför byxorna, flickorna rättar till klädseln och frisuren – de flesta tjejer på Sri Lanka har midjelångt hår och bär ofta klänning som

slutar mitt på vaden.

Paren avlägsnar sig motvilligt. En liten stund efter att de sista eftersläntrarna lämnat parken kommer den första busslasten med skolbarn. Det är censur i dess rätta bemärkelse.

Mindre skandal

Förhållanden mellan singaleser och tamiler är inte alls ovanliga på Sri Lanka. Men rasskillnaden är ett till synes överstigit hinder för **Ravis** och **Shanthis** kärlek. Ravi är 29 år och tamil, Shanthi är 20 och singalesiska. De måste smyga med sitt förhållande.

De vågar inte gå till Lovers Corner, där de kan bli sedda av någon de känner, och de kan inte ens berätta för sina vänner att de träffar varandra, för då skulle snart Shanthis föräldrar få veta och då skulle det bli stora problem.

– Vi vill gifta oss, men det går inte eftersom hennes föräldrar inte samtycker, säger Ravi. Shanthi ler och suckar djupt. Hon har tvingats lova att inte träffa honom mer.

Hennes föräldrar har till och med arrangerat ett bröllop, men hennes känslor sa att det skulle vara fel. Hon höll sig borta från bröllopet och det blev naturligtvis en mindre skandal.

Förr var det uteslutande föräldrarnas uppgift att finna en lämplig partner till sin avkomma. Numera kan i alla fall barnen få komma med förslag, och förhoppningsvis lyssnar föräldrarna.

För dem som träffas och vill lära känna varandra innan de bestämmer sig för att gifta sig, uppstår andra praktiska problem. Sex före äktenskap är inte att tala om. Åtminstone inte högt.

– First you marry, and after that you jigi-jigi, förklarar en ung man som håller sig på behörigt avstånd från Lovers Corner.

Men många kan inte hålla sig och tar risken att bli avslöjade.

– Jag har gjort det några gånger, men det är alltid en stor risk. Du kan bli tagen av polisen om du har sex och inte är gift, säger den unge mannen.

Den sociala kontrollen är mycket sträng på Sri Lanka. Överallt finns vaksamma ögon; alltid står det någon på gatan och håller koll på vem som besöker vem. Och om en kvinna följer med en man hem, så tänker alla "smutsiga tankar", som en ung singalesisk tjej uttrycker det.

Att gå till ett massageinstitut och få helkroppsmassage är accepterat i vissa kretsar – särskilt bland autoriksha-förararna som tjänar en hacka på "koppleriet" – men myn-

digheterna gör sitt bästa för att strypa även massageutvägen.

Kanske är reglerna för kärlek och sex på väg att mjukas upp lite, i takt med att ungdomarna får mer och mer influenser från västerländsk kultur. Det är bara föräldrarna som måste bearbetas.

Geoff, en affärsman i femtioårsåldern, tillhör den mer liberala skaran i sin generation. Han blev chockad när han fick höra att **Jaylath**, en av hans medarbetare, en 34-årig man som äntligen fått klartecken att han ska få gifta sig, fortfarande är oskuld.

– Menar du att du aldrig varit med en kvinna. Du har ju haft dina bästa år, sa Geoff med upprörd stämma.

Han gjorde en paus, och frågade sedan Jaylath:

– Det här bröllopet, är det kärlek eller är det arrangerat?

– Det är arrangerat.

– Lova mig en sak. Innan du gifter dig med den här kvinnan se till att du är med åtminstone tre kvinnor, så att du vet vad du ska göra på bröllopsnatten.

– Yes, yes, yes, sa Jaylath och log.

Johan Mikaelsson

Kvinnor börjar vika ut sig

På senare tid har det börjat dyka upp indiska herrtidningar där indiska kvinnor viker ut sig. De är dock oskyldiga och liknar mycket svenska Se från 60-talet. För ett par år sedan gjorde advokaten **Anjali Kapoor** skandal genom att posera naken i tidningen *Fantasy*. Det indiska advokatsamfundet ville utsluta henne; Anjali Kapoor försvarade sina nakenbilder med att det var ett medvetet karriärsdrag.

Friare syn på sex

En undersökning, gjord vid två universitet i New Delhi, visade att inställningen till sex före äktenskapet sakta håller på att genomgå en radikal förändring.

Tre fjärdedelar av de 661 studentskor som intervjuades ville ha sexuell frihet. För tio år sedan skulle Indien ha chockats av att så många kvinnor inte hade något emot att ha sex före äktenskapet.

Dowri förstör kärleken

Sex och kärlek inom äktenskapet störs av det utbredda systemet med dowry, hemgift. Brudens föräldrar måste betala en stor summa pengar till brudgummen för att få henne bortgift. Hemgift är förbjudet enligt indisk lag, men existerar fortfarande och har förvärrats de senaste åren.

Enligt en statlig undersökning dödas en hustru var 67:e minut därför att hennes föräldrar inte klarar av att betala hemgiften. Eftersom det blivit så dyrt att gifta bort döttrar har mord på kvinnliga spädbarn ökat. Idag är förhållandet mellan könen 929 kvinnor per tusen män.

De yppiga konkubinerna i det gamla klippfortet Sigiriya är Sri Lankas äldsta (400-talet) sexsymboler. Ursprungligen fanns 550 målningar men endast 23 har klarat sig genom åren. De andra har förstörts — det har funnits de som tyckt att motiven är för syndiga.

Verkligt förbjuden kärlek

Enligt rapporten *State of the World* som bygger på information från ILGA (The International Lesbian and Gay Association, Bryssel) och IGLHRC (The International Gay & Lesbian Human Rights Commission, San Francisco) är homosexualitet förbjuden i Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Indien (endast förbud mot manlig homosexualitet; lesbiska relationer regleras ej i lag), Nepal och Pakistan.

Homosexualitet är även förbjuden i Sri Lanka — men det finns organisationer som verkar för att myndigheterna ska ändra lagstiftningen. Fast i praktiken kan homosexuella utöva sina kärleksakter utan att polisen ingriper. Det finns också högt uppsatta personer i landet som är homosexuella vilket möjligen inverkar på myndighetsutövningen.

I sammanhanget är det värt att notera att även 22 av USA:s delstater har lagstiftning mot homosexualitet.

Sextrakasserier vid skolor

För två år sedan förklarade Högsta domstolen i Indien att sexuella trakasserier på arbetsplatsen är ett brott mot rätten till liv och frihet. Men fortfarande säger indiska kvinnor hellre upp sig än slåss mot ovälkomna inviter från manliga chefer. En kontrovers har uppstått i Indien sedan två lärare och en receptionist i en skola öppet anklagat skolans rektor för att trakassera dem tills de var tvungna att sluta.

Som en reaktion på kontroversen uttalade sig Högsta domstolens före detta ordförande **JS Varma** att det var på grund av social apati som män kan fortsätta trakassera kvinnliga anställda, särskilt inom den privata sektorn.

Kvinnor är rädda för att gå till domstol, även efter allvarliga sexbrott, på grund av det avskräckande låga antalet fällande domar, och på grund av rädsla för dålig publicitet.

Angeli ser varje dag hur hennes vänner dör i aids. Hon försöker informera sina medsystrar i Mumbais ökända bordellkvarter om att den dödliga sjukdomen sprider sig i kvarteren och att de måste kräva att kunderna använder kondom. FOTO: PAR JANSSON

Den smygande döden

I Mumbais bordellkvarter avlider minst tio prostituerade av aids varje dag

Hon kallar sig för **Angeli**. Vad hennes namn var för fem år sedan, då hon lämnade sin by i centrala Indien, vill hon inte tala om. Minnen av en lyckligare tid hänger inramat på väggen; ett fotografi på henne själv och systemen klädda i söndagsfina sarier. Intill fotot står en staty föreställande gudinnan Yellemma: de prostituerades beskyddare. Varje morgon tillber Angeli sin gud. Hon säger att Yellemma ger henne tur.

Men det är inte tur Angeli och de 70 000 prostituerade i Mumbais ökända prostitutionskvarter Kamathipura behöver, utan kunskap och information om hur de ska överleva. Hiv-smittan i Indien sprids med oroande hastighet.

Sedan två år tillbaka hjälper Angeli anti-hivorganisationen Indian Health

Organisation (IHO) att dela ut kondomer till de prostituerade och förklara för sina med systrar att de måste skydda sig. IHO delar ut över 60 000 kondomer varje dag, närmare en miljon i månaden. Angeli får 150 rupier (30 kronor) i månaden för sitt arbete och har kontakt med 50 bordeller på Falklands Road med omnejd.

– Jag har sett vänner som har aids. De har feber, hostar, är ofta förkylda och har herpesblåsor. Vi brukar ta dem till ett sjukhus för behandling. Det är allt vi kan göra, säger Angeli.

Få vet vad aids är

Många prostituerade vet att det är en allvarlig sjukdom som grasserar i kvarteren. De är rädda, vill lämna Falklands Road, men vet inte hur de ska överleva, hur de

skall kunna skaffa mat.

– Andra kan kanske drömma om att leva i hundra år, bo i vackra hus och leka med sina barnbarn. Vad skall jag göra med ett långt liv? Vem bryr sig om en 70 år gammal prostituerad? Jag kommer att sluta mitt liv som tiggare på gatan. Jag kan inte fly. En vän till mig sade att aids inte kan döda någon som redan är död, säger Angeli.

Ytterst få kunder vet vad aids är. Många är analfabeter och har svårt att förstå vad ett virus är och att det kan döda dig om fem, tio år. De män som blir infekterade av könssjukdomar undviker att gå till läkare, vilket innebär att hiv sprids vidare till hustrun.

Några känner till att aids är en dödlig sjukdom. Kvacksalvare har spridit rykten om att sjukdomen kan botas genom samlag med en jungfru. Det har förekommit fall då

fadern i desperation har våldfört sig på dottern i tron att han på så sätt skall bli frisk.

Infekterade hemmafruar och barn är en bra indikator på hur långt aids-viruset nått i ett land. Aids Research and Control Center i Mumbai uppskattar att en av tio hiv-positiva patienter är hemmafruar. En hälsoundersökning på gravida kvinnor, gjord 1996, visade att 2,7 procent av dem hade hiv.

Indien har i dag ungefär 8 miljoner hiv-positiva. Hittills har över 4 000 dött i aids. Det är framför allt genom kontakt med prostituerade som hiv sprids i Indien. Ingen vet riktigt, men det är troligtvis så att minst hundra prostituerade varje dag dör i aids-relaterade sjukdomar. De flesta vet inte vad som har drabbat dem – och få har råd med läkarvård. De bara dör.

– Döden i bordellkvarteren är vanliga och sker i tysthet. Få rapporteras som aidsfall. Bordellägarna är rädda för att förlora kunder om det kommer ut att deras prostituerade är infekterade, säger **Ishwarprasad Gilada**, ordförande för IHO.

Död flicka ger ingen inkomst

IHO arbetar med att informera bordellägarna och de prostituerade vad aids är och att de måste skydda sig. Ishwarprasad Gilada berättar att bordellägarna inte har något emot att de talar med de prostituerade. De är i denna bransch för att tjäna pengar. En död flicka ger ingen inkomst och är inte bra för affärerna. Men kondom är inte enda lösningen. Det gäller också att ändra männens attityd, att få dem att vara trogna. IHO har tagit upp den tusenåriga kärleksläran Kama Sutra i kampanjarbetet. Med motto "Många positioner med en, bättre än en med många" försöker de få männen att bli mera monogama.

Det första fallet av hiv i Indien upptäcktes hos en prostituerad 1988. Till skillnad från Afrika och USA, som drabbades av en ny och helt okänd sjukdom, har Indien haft tillgång till kunskap om sjukdomen. Ändå har mycket litet gjorts från myndigheternas sida.

– Regeringen har andra prioriteringar. Indien är nedlusat av politiska skandaler. Att vara hälsominister står inte högt i kurs. Dessutom tycker politikerna att 4 000 aidsfall inte är så mycket. Men de vet inte hur allvarligt det kan bli i framtiden, säger Ishwarprasad Gilada.

Planer på legalisering

I Mumbai finns det planer på att legalisera prostitutionen för att på så sätt bättre kunna kontrollera spridningen av könssjukdomar. Enligt lagförslaget skall en nyinsatt myndighet ha rätt att göra undersökningar på bordellerna, anhålla prostituerade och tvinga dem att genomgå läkarundersökningar. Det skulle också bli obligatoriskt att registrera sig som sexarbetare.

Många socialarbetare är kritiska till förslaget eftersom det endast riktar sig mot de

prostituerade och anklagar dem för att vara orsaken till spridningen av aids. Vad som kommer att hända, fruktar de, är att en ny maffia växer upp som tar kontroll över tillstånden och utdelningen av licenser till prostituerade.

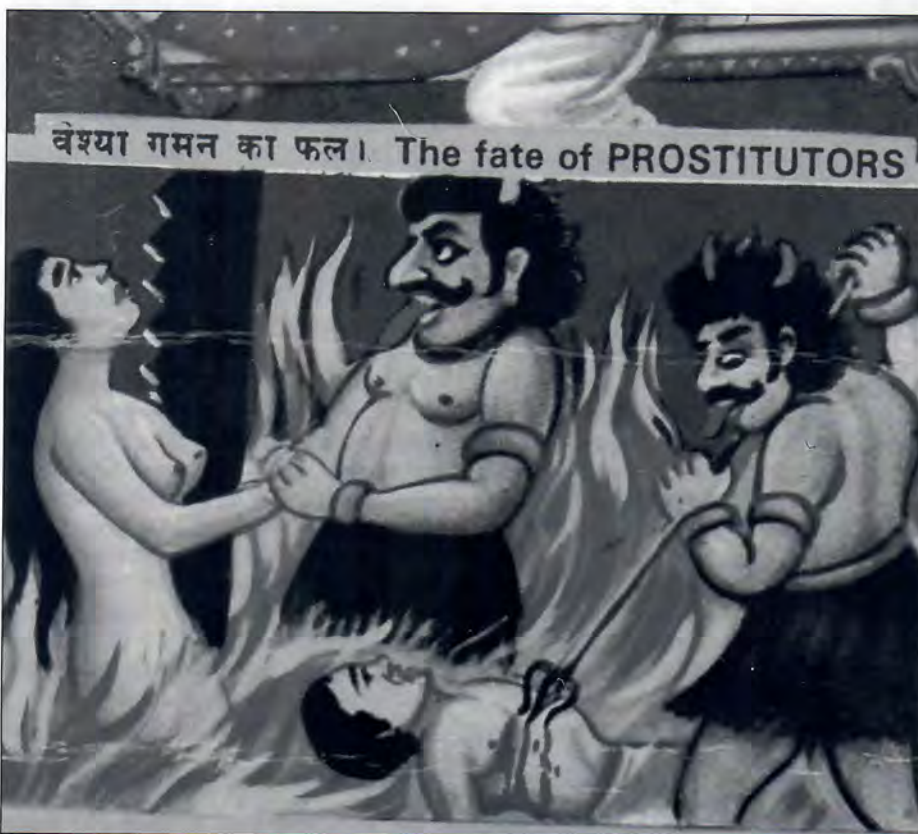
Ytterligare stigmatisering

– Lagen kommer bara att leda till att de prostituerade ytterligare kommer att bli stigmatiserade. Varför är det så att dessa kvinnor, som redan är exploaterade av polis och bordellägare, skall anklagas för att ensam bära ansvaret för spridandet av aids? Hur är det med kunderna? undrar läkaren **Shipa Mercant**, som driver en frivilligorganisation bland de prostituerade.

Prostituerade får inga röstkort och kan därför inte rösta. Det var först 1988 som barn till prostituerade fick gå i skola. Tidigare ställdes krav på att faderns namn skulle uppges för att få rätt till undervisning, något dessa kvinnor inte kunde. Utan utbildning slutar barnen ofta som hallickar eller prostituerade.

Enligt en lag från 1986 är det inte längre straffbart att vara prostituerad. Däremot kan hallickar, bordellägare och de som sysslar med barnprostitution åtalas, fast det är ytterst sällan att någon grips och döms. Det är inget brott att gå till prostituerade.

Pär Jansson

Affisch som varnar för konsekvenserna för den som går till prostituerade.

Sjuttio procent hiv-infekterade

Av de ungefär 70 000 prostituerade som finns i Mumbais 25 olika bordellkvarter är 70 procent hiv-infekterade, enligt IHO:s beräkningar. Organisationen har gjort en skrämmande beräkning av hur många kunder som blir smittade varje dag i Mumbai.

Antag att de prostituerade har tre kunder per dag. Det betyder 210 000 sexuella kontakter och eftersom 70 procent av de prostituerade är bärare av viruset innebär det närmare 150 000 tillfällen som kan resultera i en hiv-infektion.

Men eftersom inte varje samlag leder till infektion och många kunder använ-

der kondom har IHO beräknat att ungefär 500 sexköpare bli smittade varje dag. Det är 15 000 i månaden, 180 000 på ett år. Detta enbart i Mumbai.

Om ingenting görs för att stoppa spridningen av aids kommer inom fyra år 50 miljoner indier att vara hiv-infekterade och 5 miljoner ha utvecklat aids.

Minst 12 000 människor kommer att dö varje dag och 24 000 barn kommer att bli föräldralösa.

För att ta hand om alla som insjuknat i aids-relaterade sjukdomar måste det till 500 procent fler sjukbäddar.

Besatt av kvinnokroppen

1

Men så småningom valde Gandhi celibatet för att få krafter till annat än sex

Mahatma Gandhi, Indiens landsfader, hade ett komplicerat förhållande till sin egen sexualitet.

Under senare delen av sitt liv arbetade han målmedvetet med att eliminera erotiken.

Gandhis självbiografi *The Story of My Experiment with Truth* beskriver de sexuella laster och äktenskapliga konflikter som han hade som ung äkta man vid 13 års ålder. Redan som sjuåring blev han trolovad med **Kasturbai Nakanji**, dotter till en rik handlare från hemstaden Porbandar i Gujarat. När de unga tu kom in i puberteten gifte de sig.

När Gandhi såg tillbaka på sin ungdom insåg han att han hade blivit fixerad vid sex. I skolan var hans tankar konstant hos sin unga fru; han väntade otåligt på att natten skulle komma så att han kunde förena sig med henne. Han drabbades också av svår svartsjuka. Han ville kontrollera alla hennes rörelser i sin frånvaro och förbjöd henne att gå till templet ensam eller besöka vänner. Senare i livet ångrade Gandhi sin behandling av Kasturbai under deras 15 första år som gifta.

Det som räddade honom från att bli ett psykiskt nervvrak, skriver Gandhi, var traditionen att separera unga par under långa perioder under de första äktenskapsåren.

Kasturbai besökte ofta sina föräldrar och Gandhi beräknar att han de första sex åren inte tillbringade mer än tre år tillsammans med sin hustru. Det som kom att förändra Gandhis inställning till sin sexualitet var faderns död. Fadern hade varit allvarligt sjuk och Gandhi hade kommit för att ta hand om honom.

En kväll då Gandhi masserade sin far sade hans farbror att han skulle vila sig. Gladeligen rusade Gandhi till sängkammaren och väckte sin gravida hustru för att ha sex. Efter några minuter knackade en be-tjänt på dörren och förklarade att hans far hade gått bort. Gandhi skulle resten av sitt liv ständigt återkomma till detta trauma. Hans lust hade berövat honom möjligheten att vara nära fadern då denne gick bort. Han fick inte ge fadern den sista välsignelsen, som istället utfördes av hans farbror.

"Tills i dag har jag inte kunnat tvätta bort dessa mörka fläckar. Jag kan inte glömma att ...mina tankar inte var fria från lust detta kritiska ögonblick. Detta var en oförlätlig brist i min respekt till min far. Det är därför, trots min trohet till min hustru, jag uppfattar mig själv som en person förblindad av sexualitet. Det tog mig en lång tid att befria mig själv från lust och jag har tvingats undergå många provningar innan jag kunde vinna denna frihet... Innan jag sluter detta kapitel om min dubbla skam vill jag säga att det barn som min fru födde inte levde mer än några dagar."

Gandhi tog slutligen 1906 ett löfte att

leva i celibat, *brahmacharya*. Han hade inte berättat sin fru om sitt experiment att avhålla sig från en sexuell relation.

Gandhis celibat var inte enbart ett sätt att få inre frid utan även en drivfjäder i hans politiska kamp. "Om en man ger sin kärlek till en kvinna, eller en kvinna till en man, vad finns då kvar för världen för övrigt?"

Mensen upphör av celibat

Lösningen på konflikten mellan könen var för Gandhi en avsexualisering av relationen mellan man och kvinna. "Om kvinnan bara lär sig att säga nej till sina män. Men en kvinna har inte lärt sig att säga nej. Jag vill att kvinnor lär sig stå emot." Gandhi trodde dessutom att menstruation slutar hos kvinnor som levde i celibat. Den äldre Gandhi experimenterade med sig själv för att se om han kunde motstå frestelser. Dessa experiment har chockat eftervärlden och har blivit känt som att Gandhi hade nakna unga flickor i sin säng.

Egentligen var det så att Gandhi frågade några av sina närmaste medarbetare, bland annat hans 19 år gamla dotterdotter, om de ville dela hans bädd och sedan på morgonen utrona om några sexuella känslor hade väckts, antingen hos honom eller hans sällskap. Gandhi ansåg att experimentet var en nödvändig del av *yagna* – det hinduiska offrandet till gudarna – vars syfte var att återställa den kraft som skulle hjälpa honom att få kontroll över de politiska händelserna som höll på att glida honom ur händerna åren före Indiens självständighet 1947.

Pär Jansson

I Indien arrangeras kurser där man kan uppväcka sin kundalini genom de rätta tantriska övningarna. FOTO: ZACO'YEAH

Kreativ i stället för kåt

Indiska mystiker anser att det går att förvandla sexualdriften till vitaliserande energi. Fysisk styrka och mental kraft har sin källa i *virya*, ett ord som står för både sexuell energi och sädesvätska. Virya är identisk med manlighetens innersta natur. Virya kan avsöndras i form av sädesvätska vid samlag eller röra sig uppåt genom ryggmärgen till hjärnan.

Mystiker anser att tömningen av sädesvätska är förslappande, en förlust av vitalitet och viktig energi. Om sädesvätskan hålls kvar blir den en källa till spirituellt liv istället för fysiskt förfall. Kreativiteten och den mentala vitaliteten förhöjs.

Den som genom handling och tanke avhåller sig från sex i tolv år kan uppnå

moksha, frigörelse, enligt indisk filosofi.

Indiska metafysiker hävdar att mat kan omvandlas till sädesvätska under en 30-dagarsperiod genom att födan destilleras genom blod, kött, mjärg och ben. Varje utlösning motsvarar en förlust av 14 gram säd, vilket motsvarar en konsumtion av 27 kilo mat.

Enligt en liknande pedagogisk kalkyl motsvarar varje samlag en energiförlust motsvarande 24 timmars koncentrerad mental aktivitet eller 74 timmar hårt fysiskt arbete.

Ordet för att äta och sexuell njutning har enligt språkforskare samma grund i sanskrit; *bhuj*. Sexuella förbindelser beskrivs ofta som ett ömsesidigt matande av man och kvinna.

Besatt av kvinnokroppen

Konstnären Maqbool Fida Husain är fascinerad – vissa säger besatt – av skådespelerskan Madhuri Dixits kroppsspråk och dans på den vita duken. För Husain är Dixits rörelser den visuella motsvarigheten till Einsteins relativitetsteori...

FOTO: T. NARAYAN/OUTLOOK

Maqbool Fida Husain är helt tagen av skådespelerskan Madhuri Dixits dans

Konstnären Maqbool Fida Husain anser att skådespelerskan Madhuri Dixits dans på den vita duken är sinnebilden av skönhet.

Maqbool Fida Husain, Indiens mest kända konstnär, är en stor beundrare av kvinnors kroppsspråk. Den 82-årige konstnärens fascination av det motsatta könets former har av många kallats för besatthet. I centrum för hans dyrkan står skådespelerskan **Madhuri Dixit**, Indiens största och starkast lysande filmstjärna.

För att med sin pensel fånga hennes dans på den vita duken brukar Husain se hennes filmer minst 30 gånger. Han är förtrollad av Madhuri Dixits koreografi, hennes höfters rotation, axlarnas tvära kast och händernas gester. För ett år sedan ritade han en serie teckningar, inspirerade av Madhuri Dixits dans, som en hyllning till henne och kvinnokroppen.

– Kvinnornas former skall inte ses som kött. Hur en kvinna sitter, hur hon går, hennes kroppsställning är ögonblick som alltid har fascinerat mig. En kvinnas kroppsspråk är obegränsat, säger Maqbool Fida Husain.

Gjorde en jigg på bion

Varje gång Madhuri Dixit visade sig på vita duken i förra årets biosuccé *Dil To Pagal Hain*, Mitt hjärta är galet, reste sig en äldre man från fåtöljen och gjorde en jigg bland bänkraderna och klappade händerna till an-

dra biobesökarens förgelse. Naturligtvis var det konstnären Maqbool Fida Husain som insöp inspiration för ett nytt konstverk. Det ryktas att han har sett filmen 37 gånger.

Maqbool Fida Husain har sin egen förklaring till att han känner sig förtrollad av kvinnor. När han var tre år gammal dog hans mor och därför är hans konst ett försök att hitta det han förlorat.

– Styrkan hos kvinnan är själva grunden i vår kultur. Från den mytiska eran till i dag har kvinnans former alltid funnits i våra liv likväl som i våra fantasier, säger Maqbool Fida Husain.

Filmstjärnan Madhuri Dixit säger sig inte alls vara generad eller illa till mods av den uppmärksamhet denne berömde konstnär ger henne. För det är inte en änklings gubbsjuka längtan till en ung kvinnas kropp – Madhuri Dixit är 30 år – utan ett professionellt samarbete mellan två konstnärer. De har tillsammans öppnat ett filmmuseum i staden Hyderabad.

Maqbool Fida Husain har alltid haft en kärlek till film, och det var egentligen filmregissör han ville bli. Han älskade att sjunka ned i biofåtöljen och se filmer av **Fellini**, **Ingemar Bergman** och **Luis**

Bunuel. Men för en fattig muslimsk pojke var det ouppnåeliga drömmar. Han lyckades dock göra en impressionistisk film för 30 år sedan *Genom en målares ögon* som vann en Guldbjörn vid Berlins filmfestival.

När han nu kommer tillbaka på den stora duken med filmen *Gaja Gamini* är det naturligtvis med Madhuri Dixit i huvudrollen. Det kommer att vara en film med dans, färger, musik, en riktig Bollywood-film. För att kompensera för förlorad tid tänker Husain fånga 5 000 år av indisk kultur på den vita duken. Filmen kommer att handla om kvinnans styrka och värdighet, om Durga, kvinnokraft.

Elefantens gång

Guiden på denna tidlösa resa kommer att vara Madhuri Dixit som med en kruka på huvudet kommer att vandra nedför historiens korridor. Madhuri Dixits gång är för Husain den ultimata visionen av skönhet. Även namnet på filmen är en hyllning till kvinnan rörelse. *Gaja Gamini* är sanskrit och betyder elefantens gång. Indier anser att en elefants gungande gångart är sinnebilden av skönhet och värdighet.

– Madhuri Dixits gång är min version av Einsteins relativitetsteori. Det är den visuella motsvarigheten, säger Husain.

Han intresse för kvinnan och hennes former har lett till att han blivit mordhotad och 1996 tvingades han under några månader ta sin tillflykt till London. Det hindu-chauvinistiska partiet Shiv Sena, som styr Mumbai, anklagade Husain för att ha förödmjukat hinduerna genom att måla gudinnan Saraswati halvnaken. Att han hade skapat verket för 20 år sedan och att gudinnan ofta avbildas på detta sätt i tempel var oväsentligt. Husains brott var att han är muslim och därför inte hade rätten att avteckna henne halvnaken.

”Ska piskas offentligt”

Shiv Senas tidning Saamna, som betyder konfrontation, skrev i en ledare att när Husain återvänder till Mumbai ”skall han piskas offentligt så att han förvandlas till ett modernt konstverk. De fingrar som har målat vår moder (Saraswati) naken måste huggas av”.

Konstvärlden i Indien ställde denna gång upp mangrant till hans försvar. Husain vill helst glömma denna episod.

– Det var politiska motiv bakom hoten mot mig. Lever vi inte i ett demokratiskt land? säger Husain och försöker vifta bort frågan. Men det märks att han är besvärad av de hinduiska fanatikernas attacker mot honom.

Pär Jansson

N
r
m
le
I
m
b
g

Gift med en gud

Religiös rit tvingar in unga flickor i sexuellt slaveri

En av Indian Health Organisations, IHO:s, medarbetare håller sig lite på avstånd, men det märks att hon respekteras av de prostituerade. De lyssnar uppmärksammat då hon berättar om aids och att de måste skydda sig. När **Gangawa** var tio år blev hon bortgift med en gud. Men när guden, eller rättare sagt prästerna i templet, tröttnade på hennes såldes hon vidare till en bordell på Falklands Road i Mumbai.

Att viga sitt liv åt att tjäna gudarna och dansa i templet låter exotiskt. Men bakom denna indiska tradition döljer sig prostitution och sexuellt utnyttjande av unga flickor. I delstaten Maharashtra kallas dessa flickor som i mycket tidig ålder blir bortgifta med en gud för *murali*, i delstaterna Karnataka och Andhra Pradesh för *devdasi*. Skilda namn, men deras öden är likartade: förnedring och prostitution.

Prästen hade talat om för föräldrarna till Gangawa att om de ville ha en son måste de gifta bort en av de fyra döttrarna till gudinnan Ranuka Yellamma. Prästen undersökte döttrarna för att se om de hade fläckig hy, tillplattat eller lortigt hår, tecken på att gudinnan kallade på dem. Gangawas hår var tovtigt.

Löv från neemträdet bands runt

Gangawas tunna kropp och stoppades in i hennes mun. Ansiktet smordes in i gult puder innan hon av prästen i en hemlig ceremoni leddes fram till en helgedom tillägnad gudinnan Yellemma i ett litet tempel i byn Soundatti i Karnataka.

Prästen lade ett halsband, mangalsurta, med fem röda och vita pärlor runt Gangawas hals och på ett ögonblick hade hon blivit hustru till en kvinnlig gud, dömd till ett liv som sexuell slav.

När Gangawa var 12 år gammal auktionerades hennes jungfrudom ut till den högstbjudande i byn. I ett samhälle där tagande av oskuld anses kurerat sjukdomar och hålla männen unga och friska blev priset högt; 30 000 rupier (ungefär 6 000 kronor).

Hennes öde blev likadant som andra unga devdasier. Hon stannade ett tag i tem-

plet men såldes sedan vidare till en man som utnyttjade henne tills han tröttnade. Hon hamnade slutligen i Mumbais ökända bordellkvarter. Hallickar lär betala för invigningsriterna och ger en summa till föräldrarna för att sedan sälja flickorna vidare till bordeller.

– Detta system är en del av det patriarkaliska samhället i Indien. Det sägs att kvinnor offras till guden, men i realiteten utnyttjas de av männen. Detta erkänns inte officiellt, säger läkaren **Neelam Gorhe**, som studerat traditionen och funnit att de flesta föräldrar känner stolthet över att ha gift bort sina barn med en gud.

”Guds tjänare”

Devdasi betyder ”Guds tjänare,” men har i det moderna Indien blivit en eufemism för tempelprostitution. Seden lär härstamma från en gudinnekult i södra Indien där unga kvinnor ansvarade för ritualer i tempel, lärde sig musik och utförde religiösa danser (se **Annemette Karpens** artikel i SYDASIEN 3/93). I dag fortsätter traditionen i en korrumpierad form bland lägre kaster i delstaterna Karnataka och Andhra Pradesh. Även män kan bli bortgifta med gudinnan. De kallas då för *jogappa* och kläs upp i kvinnokläder.

Trots det hårda livet är många äldre devdasier stolta kvinnor. De har den för indiska kvinnor ovanliga möjligheten att arva jord eftersom de behåller familjenamnet. De är ofta familjens enda eller största inkomstagare och anses därför värdefullare än söner – pengar inger respekt. Eftersom devdasier redan är gifta behöver föräldrarna inte spara pengar för att betala hemgifte. Deras systerar muralier har inte samma frihet. De ärver ingen jord.

Devdasier är kanske de enda kvinnor i Indien som först och främst vill ha döttrar. De kan inbringa pengar till modern. En devdasi kan inte gifta sig eftersom hon redan är gift med en gud.

Till skillnad från muralier är systemet med devdasi förbjudet enligt en lag från 1982. Föräldrar som gifter bort sina döttrar kan dömas till fem års fängelse eller 5 000 rupier i böter. Personer som deltar i invigningsriten kan få tre års fängelse eller böta 2 000 rupier.

Utförs i hemlighet

Fortfarande förekommer det att unga flickor invigs vid templet i Soundatti vid den årliga festivalen i början av februari. Ritualerna görs nu i hemlighet utanför templet, i hemmen, bara med en liten idolbild av gudinnan Yellamma. Vid 1997 års festival greps 14 personer misstänkta för att ha varit inblandade i bröllopsriter.

Ingen vet hur många flickor som i hemlighet invigs varje år. Enligt obekräftade uppgifter och rykten skulle det varje år röra sig om ungefär 300 flickor.

Delstatsregeringen i Karnataka har genom ett program, Devdasi Rehabilitation Programme (DRP), försökt att hjälpa devdasier och stoppa traditionen. En undersökning som DRP gjorde 1991 visade att det finns ungefär 3 300 devdasier som bor kvar i området runt templet i Soundatti.

Pär Jansson

Systrarna **Shantabai** och **Paruba Moree** har accepterat sitt öde. De tvingades bli muralis då fadern dog. Modern kunde inte ta hand om döttrarna. – Det fanns inget annat val än att bli muralis. Det var vårt öde, säger **Shantabai Moree**.

FOTO: PÄR JANSSON

När Gangawa var fyra år giftes hon bort med gudinnan Yellamma. I dag är hon 2 år. Halsbandet, mangalsurtra, är ett tecken på att hon är gift med en gud.

FOTO: PÄR JANSSON

Krav på skilsmässa ledde till dödande skott

"Hedersmord" fortfarande vanliga i Pakistan

En ung kvinna i Pakistan trotsade sina föräldrar och begärde mot deras vilja skilsmässa från sin våldsamma make. Hon sköts strax därefter ihjäl av sin familj inne i en av landets mest framstående människorättsorganisationers lokaler.

Saima Sarwar, 29 år och tvåbarnsmor, luras till ett möte med sin mamma och dödades av en medföljande person den 6 april. Saima Sarwars familj säger att dådet var ett "hedersmord", det vill säga ett mord sanktionerat av ett feodalt samhälle som ser kvinnor som mäns ägodelar.

Saima Sarwar bodde på ett kvinnohem och fick juridisk hjälp av sin syster **Asma Jahangir**, ordförande för Pakistans kommission för mänskliga rättigheter. Hennes skilsmässa skulle precis verkställas när hennes familj hann upp henne.

Regeringen får nu skulden för mordet. Saima Sarwars syster hävdar att familjen hittade henne genom uppgifter från bland annat en

regeringstjänsteman. Ironiskt nog var systemet samma dag som mordet begicks på väg till Genève för att presentera sin rapport om mord på kvinnor. Hon är FN:s speciella rapportör i denna fråga. I rapporten kritiserar hon skarpt vissa uttalanden från pakistanska domare som försvarar hedersmord.

Hon menar att kvinnans släktingar och make skyr inga medel för att straffa de kvinnor som utmanar det starka patriarkat som råder i landet.

Enligt Pakistans kommission om mänskliga rättigheter utsattes under 1997 åtta kvinnor varje dygn för sexuella övergrepp. Kvinnor hotas, misshandlas och syra kastas i deras ansikten för att vanställa dem.

Våld mot kvinnor är den största enskilda orsaken till att kvinnor skadas. Fler ligger på sjukhus i Pakistan på grund av detta än på grund av trafikolyckor.

IPS/Beena Sarwar

Sexuella övergrepp mot barn vanliga

Enligt en ny undersökning om sexuellt utnyttjande av barn i Pakistan har en fördubbling av tidningsrapporter om övergrepp skett under det senaste året. Den nationella pressen skrev om 478 fall 1997, vilket steg till 866 år 1998, enligt **Saifullah Chaudhry** som arbetar för Sahil, en Islamabad-baserad grupp som skyddar barn mot övergrepp.

–De flesta sådana fall rapporteras aldrig, uppskattningsvis polisanmäls bara 10 procent av fallen. Studien baseras på fall som noterats i elva nationella dagstidningar och fyra sindhittidningar... Vi kontrollerade uppgifterna med polismyndigheten, förklarar Chaudhry.

Enligt en rapport från Human Rights Commission of Pakistan (HRCP) var de fall som pressen skrev om 1998 oftast sådana som ledde till att barnet dödades eller fick allvarligare skador, eller när barnen kidnappades och försvann.

Tillfrågad om han någonsin utrett fall med sexuella övergrepp mot barn, svarar **Farhat Kazmi** som tidigare varit polischef på en polistation i Islamabad, att under sina 14 år har han bara stött på ett fall med en femårig flicka:

–Det handlar inte om att fallen inte registreras, utan det är helt enkelt någonting som inte sker här, svarar han bestämt.

De flesta våldtäktsfall registreras under muslimska Zina (äktenskapsbrott) och Hudood-lagarna vilka kräver att kvinnan kan styrka våldtäkten med vittnen. Dessa förordningar är en

kvarleva ur det förflutna. Olika kvinnoorganisationer har bedrivit kampanjer för att avskaffa de islamiska lagarna. Enligt en anonym jurist i Islamabad bestraffas offren hårt, medan gärningsmännen ofta frias.

–Till exempel om en 15-årig flicka blir gravid efter en våldtäkt och inte kan visa upp fyra vittnen som pekar ut gärningsmannen, blir hon själv åtalad för Zina, säger han.

1997 instiftade **Nawaz Sharifs** regering dödsstraff för våldtäktsmän som förgripit sig på barn yngre än tio år, och bestämde att dylika fall skulle prövas inför specialdomstolar som bildats genom antiterrorism-lagarna. Men dödsstraffet har aldrig fungerat som en effektiv avskräckning, istället leder det till att gärningsmännen hellre dödar sina offer för att slippa bli identifierade. Enligt frivilligorganisationen Sahils studie av de 866 rapporterade fallen 1998, mördades 69 av barnen.

Enligt en tjänsteman på Justitieministeriet – som naturligtvis vill förbli anonym – sa att det inte finns något att anmärka på när det gäller pakistanska lagar, problemet ligger på utredningsplanen.

–En del av lagarna, som t ex Hudood, kan inte ändras eftersom de givits oss av Allah, den allsmäktige. Problemen uppstår när lagarna inte används på rätt sätt, menar han.

IPS/Muddassir Rizvi

Kärleksfilm stoppad av censuren

Pakistans regering har skickat tillbaka en populär film till censuren. *Inteha* (klimax) var en stor urdu-språkig succé på biograferna i Pakistan. Den slutade visas i april på regeringens order. *Inteha* är en våldsam kärlekshistoria som har fyllt kassorna i biograferna sedan den började visas för tre månader sedan. Regeringen säger att filmer ska vara god och ren underhållning för hela familjen.

Det är framför allt två scener som har upprört myndigheterna. I den ena drar skurken upp dragkedjan i sina byxor efter att ha kastat hjältinnan på marken; en antydan om våldtäkt som inte gillades av regeringen. Regeringen protesterade också mot en tidigare scen i filmen, där hjältinnan har på sig tajta kläder som inte lämnar mycket åt fantasin.

De som stod bakom filmen protesterade mot censurens invändningar och censurmyndighetens kommitté för överklagningar gav dem rätt. **Sameena Pirzada**, filmens regissör, har sagt att *Inteha* inte är en film för hela familjen, trots att den har framställts så på repertoaren.

–Kritiken mot min film är omotiverad. Den visar bara vad som händer omkring oss, säger hon.

Enligt henne var det omöjligt att ge uttryck för exploateringen av kvinnor i samhället utan att visa skådespelerskan **Meeras** kropp.

–Alla har sin egen åsikt, och jag tycker själv att jag har lyckats visa en sann bild av samhället.

Ahmad Malik, ordförande i regeringens myndighet för filmutveckling, är av en annan åsikt. Han hävdar att de som producerar film bara borde göra filmer som man kan se tillsammans med familjen.

–Regissörerna borde frivilligt välja att inte ha med pinsamma scener, slår han fast.

IPS/Nadeem Iqbal

Prostituerade i Bangladesh kräver respekt och rättigheter

Prostituerade kvinnor mötte regeringsrepresentanter, människorättsaktivister och journalister på en konferens i västra Bangladesh. De kräver att få samma respekt som andra arbetande kvinnor och uttryckte sin ilska framför allt över polisens agerande.

– Män tvekar inte att komma hit och få utlopp för sin lusta, men vid andra tillfällen ser de ner på oss, säger en av de prostituerade. Hon arbetar på bordellen Daulatdia i distriktet Rajbari, 15 mil väster om huvudstaden Dhaka.

Konferensen var till för att ge kvinnorna möjlighet att berätta om sina problem för myndigheterna. De talade om trakasserier från polis, hallickar och bordellägare. Många av kvinnorna tvingas ge större delen av sin inkomst till de som övervakar sexhandeln. Polisen gör kvinnornas liv till ett helvete. Den tvingar till exempel ofta de prostituerade kvinnorna att gå utan skor när de lämnar bordellerna.

– Det är ett sätt att förtrycka oss och förvägra oss mänskliga rättigheter, säger en annan av de prostituerade.

Ett annat stort socialt problem är att de prostituerades barn diskrimineras. De får ofta inte gå i skolan eftersom andra föräldrar inte vill ha dem i sina barns klass.

Den sociala diskrimineringen av de prostituerade upphör inte ens efter döden. Kvinnornas kroppar slängs i floden eftersom lokalbefolkningen anser att deras religion inte tillåter att de begravs eller kremas.

Officiellt finns det omkring 50 000 prostituerade i Bangladesh, men frivilligorganisationer uppskattar att det finns upp mot 300 000. Många är barn.

Det finns omkring 15 000 minderåriga prostituerade bara i Dhaka. Många av dem arbetar inte i bordeller, utan i parker, på järnvägsstationer och utanför biografer.

Flera av aktivisterna på konferensen krävde att prostituerade skall få samma rättigheter som andra arbetande kvinnor, men andra anser att det skulle innebära att man accepterar kvinnor som handelsvaror.

Enligt WHO:s beräkningar översteg antalet hiv-smittade redan för två år sedan 100 000-strecket i Bangladesh.

IPS, Tabibul Islam

Officiellt finns det omkring 50 000 prostituerade i Bangladesh men frivilligorganisationer uppskattar den rätta siffran till minst 300 000.

FOTO: PÄR JANSSON

Hinduiska kvinnorna har det sämst

Kvinnorna i Bangladesh lever i ett manssamhälle. Sämst är det för de hinduiska kvinnorna. De har varken arvsrätt eller rätt att skilja sig. Om en man lämnar sin hustru, på grund av för låg hemgift eller av andra orsaker, står hon helt utan försörjning.

Hinduerna utgör bara åtta procent av landets befolkning om cirka 130 miljoner människor där merparten är muslimer. Lagar som sträcker sig tillbaka ända till medeltiden innebär att när en hinduisk flicka gifter sig blir hon utlämnad till sin mans familj.

Hon kan få tåla både psykiska och fysiska övergrepp eftersom hon saknar laglig möjlighet att skilja sig och ekonomiska medel

att klara sig själv. Äktenskap enligt de hinduiska lagarna kräver ingen formell registrering men skapar oupplösliga band mellan man och kvinna genom religiösa ritualer.

Flera grupper som arbetar med kvinnors rättigheter anser att det först måste skapas en större medvetenhet bland landets hinduer om kvinnornas situation. Landets justitieminister, **Amir Khasru**, delar den åsikten. Han har sagt att regeringen inte vill skända hinduernas religiösa känslor.

Men doktor **Shahmaj Huda**, biträdande professor i juridik vid universitetet i Dhaka, tror att trots att ett lagförslag kommer att möta motstånd bland hin-

duerna måste reformer genomföras, oavsett vilka reaktioner de får.

En undersökning som BNWLA gjort bland medlemmar av den hinduiska minoriteten i Bangladesh visar att 60 procent av kvinnorna och 58 procent av männen vill ha en möjlighet till skilsmässa.

72 procent av kvinnorna ville att det skulle bli tillåtet att gifta sig på nytt. En undersökning visar att 84 procent av de hinduiska kvinnorna anser att lagarna diskriminerar dem.

I Indien kan en hustru ansöka om skilsmässa enligt en lag om hinduiska äktenskap från 1955.

IPS

Akrobatik, afrodisiakum och sextips

Kama Sutra – handbok för förälskade

Bland myriader av ämnen och vetenskaper som kartlades in i minsta detalj av de gamla indierna, finns även könsumgängets teknik och den sexuella tillfredsställelsen.

Av flera texter som avhandlar dessa spörsmål utmärker sig en handbok som den vise **Vatsyayana** författade någon gång i början av tideräkningen: *Kama Sutra*. I moderna termer kan handboken kallas för något av en bestseller.

I *Kama Sutra* skildras samlagsställningar från de mest elementära, till sånt som liknar ren cirkusakrobatik. Här finns beskrivningar av hur man matchar sexualpartners och lämpliga könsorgan, allt om afrodisiakum och andra fiffigheter. Det intressanta med *Kama Sutra* är att trots att den tycks rikta sig mest till manliga läsare, redogör handboken för hur bägge partners i ett förhållande kan nå tillfredsställelse. *Kama Sutra* poängterar att om bägge blir tillfredsställda undviks otrohet, gräl och andra tragiska konsekvenser.

Den sexuella akten får religiösa undertoner. Långt innan *Kama Sutra* skrevs, noterades i vedaskrifterna att kvinnan utgör hälften av mannen (eller människan) – för utan den ena skulle inte heller den andra existera. Och i *Kama Sutra* påpekas att amatören kanske läser boken som ren sexrådgivning, medan andra finner en djupare mystisk innebörd.

Den tystlåtna harmannen

Vad står då att läsa i boken? Män och kvinnor klassificeras med stor entusiasm, och av vardera könet finns tre klasser som huvudsakligen särskiljs på sina könsorgan. De olika typerna är:

Shasha, harmannen, vars erigerade *linga* (penis) i längd ej överstiger sex fingerbredder (10 cm). Han är småvuxen men välproportionerad, tystlåten, godhjärtad och saknar stark sexualdrift. Hans säd beskrivs som tämligen oförarglig.

Vrishabha, tjurmannen, har en *linga* på högst nio fingerbredder (15 cm), hans kropp är solid som en sköldpaddas – en grym, rastlös och retlig person. Hans sädproduktion är dock frisk.

Ashva, hästmannen, har en *linga* på tolv fingerbredder (upp till 20 cm), är stor och bred, men inte fet – lättsinnig, lysten, opålitlig och lat. Han engagerar sig föga i samlaget annat än när utlösningen kommer. Hans säd är kopiös och salt, som från en get.

Lotusdoftande sekret

Den första kvinnotypen är *Mrigi*, rådjurskvinna, vars *yoni* (vagina) mäter högst sex fingerbredder i djup (10 cm), hon är späd och flickaktig men med köttigt venusberg. Ögonen är svarta som mörka lotusblommor, och hennes stämman påminner om en *kokila* (indisk gök). En *mrigi* är mycket kärlekskrank; känslös, svartsjuk, passionen regerar över förnuftet. Hennes sekret doftar av lotusblommor.

Vadava, märkvinnans, har en *yoni* på nio fingerbredder (15 cm). Späd men med breda höfter, kraftiga armar och ögon som den mörka lotusblommans kronblad. Trots sin ombytlighet hyser hon djupa känslor gentemot sin make; hon når ej lätt utlösning och hennes sekret doftar som lotusen.

Karini, elefantkvinna, har en tolvfingersyoni (20 cm), problem med sin hygien, stora bröst, vildsinta ögon, och är omättlig. Hon är skamlös och tvekar inte inför att synda. Hon är dock inte lätt att tillfredsställa och kräver därför ovanligt utdragna samlag. Hennes sekret är riklig och liknar den vätska som flödar från elefantens tinningar.

En klok läsare ska dock ha i åtanke att dessa drag kan förekomma i blandad form, och exakta förhållanden kan man bara få veta genom praktisk utforskning. Oftast finner man då en kombination av två eller alla tre typer och bör i sin älskog handla därefter. Då män och kvinnor är av tre olika typer, finns nio olika "samlagsgrunder", av vilka Vatsyayana räknar bort fyra som mycket ovanliga. De fem återstående är: *samana* (jämförbara förutsättningar varvid

båda blir helt tillfredsställda), *uchha* (när mannens förutsättningar är för stora vilket gör samlaget otillfredsställande eller smärtsamt för kvinnan), *nichha* (när mannen inte räcker till och samlaget blir otillfredsställande för bägge parter), samt överdriven *uchha* och *nichha* dito.

Utöver dessa grundslag finns tre utlösningar: *chirasambhava-vissrishti* (långvarig); *madhyasambhava-vissrishti* (måttlig); *shighrasambhava-vissrishti* (snabb). Därtill finns tre grader av könsdrift: *chanda-vega* (rasande sexaptit); *madhyama-vega* (måttlig drift), *manda-vega* (svag drift). Kvinnor med *chanda-vega* blir sällan tillfreds med en enda orgasm, och motsatsen är den nästan frigida kvinnan med *manda-vega*.

Tre nivåer av könsdrift

Slutligen finns tre sorters stimulans som leder till orgasm: *chirodaya-kriya*, stor prestation; *madhyodaya-kriya* (måttlig prestation); *laghodaya-kriya* (liten prestation).

Om man sålunda räknar med nio sam-

Med nio samlagsgrunder, tre orgasmer, tre nivåer av könsdrift och tre nivåer av prestation, räknar Kama Sutra med att man kan ha 243 olika samlagsförhållanden, och plötsligt inser den uppmärksamme läsaren att sex inte är någonting lättvindigt. Man måste skaffa sig expertkunskap för att pricka rätt.

FOTO: ZAC O'YEAH

lagsgrunder, tre orgasmer, tre nivåer av könsdrift och tre nivåer av prestation, räknar Vatsyayana med att man kan ha 243 olika samlagsförhållanden, och plötsligt inser den uppmärksamme läsaren att sex inte är någonting man kan ägna sig lättvindigt åt. Man måste skaffa sig expertkunskap för att pricka rätt.

Efter att ha fastslagit förutsättningar beskrivs i *Kama Sutra* olika förspel, som påverkar sinnet gynnsamt, och skingrar eventuell blygsel eller kylighet. Bland omfamningar kan vi t ex välja *vrikshadhirudha*, som är som att klättra i träd: Mannen står stilla och kvinnan placerar en fot på hans fot, höjer andra benet så det kommer i nivå med hans lår, mot vilket hon trycker sig fast. Sedan lägger hon sina armar om hans midja, trycker honom mot sig och kysser honom som om hon sög i sig livets vatten.

Då man noga bekantat sig med de åtta olika famntagen, läser man in sig på tio sorters kyssar som krävs för att fullborda omfamningarna: i t ex *ghatika*-kyssen täcker

kvinnan mannens ögon med sina händer, blundar själv, för in tungan i hans mun och rör den fram och åter med en långsam rörelse som antyder ett högre nöje.

Lika metodiskt och detaljerat räknas samlagsställningarna upp: fem grundställningar (på rygg, sidan, sittande, stående och bakifrån) som är uppdelade på inalles tjugonio olika variationer, ger läsaren en hel del att stå i.

Om man som exempel nämner *dhenuka-vyanta-bandha* går denna ut på att kvinnan står på händer och fötter (ej knän) och mannen tar henne bakifrån som om han vore en tjur och hon symboliserar följaktligen en ko, vilket gör att denna ställning är mycket gynnsam för karma.

Tuff ställning

En riktigt tuff ställning är *janu-kuru-utthita-bandha*: stående framför varandra placerar mannen sina armar under kvinnans knän och lyfter henne med insidan av armbågarna tills hennes underliv kommer i ni-

vå med hans midja; under tiden håller hon sig fast runt hans nacke.

Bland allmänna råd påpekas att kvinnan bör träna sin yoni så att hon med viljestyrka kan få den att dras samman, liksom mjölkerskans hand som mjölkar kon.

Medan hon gör detta kan hon i sinnet upprepa mantrat "*kamadeva, kamadeva!*" - vilket är namnet på kärlekens gud. Kvinnan som övar sig på detta vis kan glädja sig åt att hennes make aldrig kommer att vilja vara tillsammans med någon annan kvinna.

Och, meddelar Vatsyayana, par som på detta vis lever i nära samförstånd kommer att vara lyckliga i denna värld, liksom i nästa, och i längden kommer deras lycka att påverka resten av världen, och så småningom leda till befrielse, *moksha*, från reinkarnationens gissel, *samskara*.

Zac O'Yeah

Den ultimata (?) erogena zonen

Samak har hittat p-punkten

Läkaren **Shashank Samak** menar att i en svunnen tid fanns i Indien kunskap om kvinnans sexualitet som moderna västerländska forskare först nu har upptäckt. Han påstår sig ha hittat en ny erogen punkt hos kvinnan som han kallar p-punkten. Det är en körtel som vid stimulering sprutar ut en vätska i urinröret. Shashank Samak menar att p-punkten är ett bevis på att även kvinnor kan få utlösning liknande mannens sädestömning.

Shashank Samak kommer från en konservativ brahminsläkt som med oblida ögon såg sin son ignorera sitt arbete som hudläkare för att alltmör koncentrera sig på människans drifter.

Av en ren tillfällighet hittade han i stadens museum gamla texter från 1500-talet, nedtecknade på palmblad, som i detalj beskriver kvinnans sexualitet. Tidigare hade texterna, som kallas *Ananga Ranga*, tolkats av forskare i religionshistoria. Men vad Samak gjorde var att han kombinerade sin kunskap i sanskrit med sin västerländska medicinutbildning för att tolka texterna.

Vad som dolde sig bakom den vackert nedpräntade pikturen var en noggrann beskrivning av kvinnans vagina och skildring av en punkt med många nervtrådar. Samak tolkade det som en beskrivning av den omtvistade g-punkten, döpt efter den tysk-amerikanske gynekologen **Ernst Gräfenberg** som var den första person att beskriva den. Vad vi i väst fick kunskap om på 1970-talet var alltså, enligt Shashank Samak, känt och beskrivet redan för 400 år sedan i Indien.

"Kärlekens safter"

Men Samak stora upptäckt var att *Ananga Ranga* talar om ännu en punkt i kvinnans vagina "fylld med kärlekens safter". Denna körtel, som i sanskrittexten kallas för *Poornachandra Nadi*, ligger mycket nära g-punkten i vaginans övre innervägg. Samak har döpt den till p-punkten. Punkten kan kännas först då g-punkten retas. Stimuleringen av g-punkten leder till att p-punkten sprutar ut en vätska i urinröret.

– Kvinnan blir medveten om detta genom att hon under sexualakten känner att hon vill urinera. Men hon skall inte hålla tillbaka denna känsla, utan bli medveten om vad som händer i hennes kropp. Utlösningen ger kvinnan samma njutning som mannens sädestömning. Män och kvinnor är i princip anatomiskt uppbyggda på samma sätt, säger Samak.

Han jämför p-punkten med mannens prostata, den körtel som avger vätska till sperma.

Olle Johansson, forskare vid enheten

för experimentell dermatologi vid Karolinska institutet i Stockholm, har hört talas om den indiske läkarens teser, men har inte läst några av de forskarrapporter Samak givit ut. Olle Johansson har forskat och tagit cellprover på slidans innerväggar och funnit att det finns ett område bakom g-punkten som har en annan struktur.

– Forskare har länge undrat varför kvinnan får orgasm. För mannen är det lättare att förklara. Orgasmen är till för att driva ut sperma och skapa viljan att göra om det. Men hos kvinnan finns det inget att driva ut. Det kan tänkas att kvinnan har kvar rester av en körtel som motsvarar mannens prostata, säger Olle Johansson.

Först i världen

Olle Johansson var den första forskare i världen som kliniskt bevisade att det finns ett område inne i slidan där många nervtrådar är koncentrerade: g-punkten.

Enligt västerländska sexualforskare som **William Masters** och **Warren Johnson** kan en kvinna endast få orgasm genom beröring av klitoris och få flera klimax på rad. Samak kallar denna form av klimax för torr orgasm: muskelsammandragningar i slidan utan utlösning. Samak anser att den verkliga orgasmen, som ger kvinnan den totala känslan av tillfredsställelse, är de muskelsammandragningar som uppstår då p-punkten sprutar ut sin vätska i urinröret. Och denna utlösning kan kvinnan bara få en gång.

Okunnig om erogena zoner

– Kvinnan är fortfarande okunnig om sina erogena zoner inne i vaginan. Hon är inte

Ett stort hinder för den fulländade orgasmen är att de flesta par använder missionärsställning. Denna position gör att vaginans övervägg inte stimuleras och därför inte heller g- och p-punkten. Ställningen gör också kvinnan orörlig.

Shashank Samak rekommenderar därför kvinnor att rida på mannen. Detta gör det lättare för mannen att kontrollera en för tidig utlösning och kvinnans erogena punkter blir penetrerade. I skriften *Ananga Ranga* kallas denna position för *purushayit*. Andra ställningar Samak rekommenderar för att förhöja njutningen är *vinnmuh*; kvinnan sitter med ansiktet vänt mot mannens fötter, och *vyanatbandha*, mannen tar kvinnan bakifrån.

medveten om sitt eget sexorgans möjligheter. Partnern måste också blir skickligare på att tillfredsställa henne, säger Samak.

Ananga Ranga betyder erotikens färger på sanskrit och är enligt Samak det viktigaste erotiska verket efter den mera kända *Kama Sutra*. Men *Kama Sutra* nämner ing-

enting om kvinnans sexualitet. Det är det som gör den 1200 år yngre *Ananga Ranga* så unik, menar Samak.

Samak erkänner att han inte gjort något extraordinärt.

Han har bara återupptäckt gamla indiska heliga texter. *Kama Sutra* och de erotiska tempelskulptureerna i Khajuraho är inga fantasier, utan var för 500 år sedan verklighet för den vanlige indiern, anser Samak.

Likvärdiga partners

– Vår kultur var öppen. Män och kvinnor var likvärdiga partners. Sex var kreativt. Det var något som hedrades, en väg som ledde till hänryckning och till slut nirvana, säger Shashank Samak.

Men sedan invaderades Indien av främmande kulturer, först kom muslimer och sedan de brittiska kolonistörerna med sin viktoriaiska inställning till sex.

– *Kama Sutra* var ett verk som hade en modern och liberal syn på könsdriften. Men britterna ansåg att det var en produkt av en degenererad kultur. Tack vare den viktoriaiska moraluppfattningen blev sex fult. Sex, som en gång var centralt i indiernas liv, blev inskränkt och tråkigt.

Pär Jansson

Sexmuskeln mannens viktigaste organ

För att kunna tillfredsställa kvinnan tills dess att hon får orgasm krävs det av mannen att han kan hålla tillbaka sin utlösning. De män som söker upp Samaks klinik klagar ofta på att de får för tidig utlösning.

– Jag lär dessa män intern klämteknik: *vajarana mudra*. Det är en teknik att kontrollera för tidig utlösning.

Västerländska sexforskare som **Masters** och **Johnson** lär ut att mannen skall kontrollera sin utlösning genom att klämma på penis på vissa ställen. Ofta förlorar mannen sin erektion på samma gång.

– Med min teknik lär männen sig att kontrollera ejakulationen utan att vidröra den eregerande penis, utan enbart genom att kontrollera sexmusklerna.

– På så vis kan ejakulationen kontrolleras utan att penis vidrörs och utan att den behöver föras ut ur slidan. Denna teknik har utvecklats av mig genom att modifiera texten från *Ananga Ranga*.

Svårt att hitta den optimala dagen

Enligt *Manus* lag, som anses ha skrivits ned för 3000 år sedan, bör en make endast närma sig sin äkta hälft under hennes *ritu*, lovliga tid, en period av 16 dagar inom menstruationscykeln.

Tio nätter i månaden anses lämpliga för äktenskapliga relationer. Men eftersom söner endast kan avlas på jämna dagar och döttrar på ojäma, minskar de dygn som rekommenderas med hälften.

Sedan finns det *pravas*, de månlösa nätterna och de med fullmåne, då sexuella relationer kan leda till födseln av ateistiska söner (*brahma purana*). Dessutom finns det många festivaldagar för gudar och förfäder då det är förbjudet med någon form av erotisk hänryckning.

Njutning på många olika språk

På gujarati kallas orgasm för *sukh*, lycka, hindi: *santosh*, tillfredsställelse, marathi: *samadhan*, tillfredsställelse, urdu: *sukun*, perfekt tillfredsställelse, sindhi: *shanti*, fred, tamil: *trupti*, perfekt tillfredsställelse, telugu: *santrupti*, perfekt tillfredsställelse och kashmiri: *khushi*, extas.

Shashank Samak påstår sig ha upptäckt en ny erotisk punkt hos kvinnan som han kallar för p-punkten. Denna körtel är ett bevis på att även kvinnor kan få utlösning.

FOTO: ATUL LOKE/OUTLOOK

Vågat att älska utan kläder

Kvinnor berättar öppet för Shobha Dé om könskampen i sängkammaren

Författarinnan Shobha Dé är känd som Indiens svar på Jackie Collins, tantsnusk kryddat med masala. Men hon har även en mera seriös sida. I tidningsartiklar utmanar hon det indiska manssamhället, helt enkelt genom att skriva om kvinnans sexualitet.

Sina kunskaper och erfarenheter om mannen och kvinnan i den indiska sängen har hon sammanställt i essäboken *Uncertain Liasons*. Boken bygger på intervjuer och brev från tusentals kvinnor som i detalj berättar om sina förhållanden. I *Uncertain Liasons* kommer indiska kvinnor för första gången till tals och berättar öppenhjärtigt om äktenskapet och kampen i sängkammaren.

"En gång i veckan lyfter jag på min sari, sluter ögonen, sårar på benen och väntar på att min man skall utnyttja min kropp. Min enda tröst vid dessa fruktansvärda 20 minuter är att han kommer att lämna mig i fred i sex dagar."

Anklagad för nymfomani

En annan kvinna säger sig misstänka att indiska män är rädda för kvinnans sexualitet. "Om en kvinna säger att hon vill ha sex blir hon anklagad för att vara nymfoman. Män vill att kvinnan skall vara passiv, en tjänstvillig mottagare för deras sperma när de känner behovet av att lätta på trycket."

Många kvinnor som intervjuades klagade på att deras män inte tänker på sin hygien. De känner äckel inför att älska med en svettig, odörluktande man. Andra kvinnor påpekade mäns ovana att släppa väder under kärleksakten. "Hur kan man vara romantisk när odören sprider sig i sängkammaren. Ibland har jag lust att hålla för näsan, men jag vet hur förolämpad min man skulle bli."

Shobha Dé gjorde en lista över kvinnor-

Författarinnan Shobha Dé.

nas favoritklagomål, en form av tio i topp över mäns dåliga uppförande.

- Männen är bröstfixerade: ju större, desto bättre. Inga andra erogena zoner verkar att existera.
- Förspelet börjar och slutar med bröstvårtorna.
- Kyssar på munnen förekommer sällan och de flesta kvinnor är tacksamma för att slippa odören av curry.
- De flesta män ger intryck av att vara oroliga för vad mamma skall tycka när de är i sängen med sin fru.
- Män är förvånansvärt okunniga om kvinnans kroppsliga funktioner, även grundläggande anatomi.
- Män verkar bli äcklade av kvinnans könsorgan.
- Män har ett stort ego, men är dåliga älskare.
- Män bryr sig inte och lägger sällan märke till om kvinnan njuter av sex.

Shobha Dé drar den logiska slutsatsen att de flesta kvinnor verkar att hata de män de är gifta med. Många av dem säger att de hade föredragit att förbli ogifta.

Men det är inte enbart kvinnorna som klagat. I boken kommer även besvikna män till tals. "Kvinnor spelar det där fruktansvärda belöning-straff-spelet. Om hon

är sur på mig av någon anledning under dagen väntar hon tills vi går till sängs för att hämnas. Om inte detta får en man avtänd för resten av livet, så vet jag inte vad".

Vad som kan skönjas bakom alla dessa bittra uttalanden är att sex har blivit ett vapen som män och kvinnor tar till i sängen.

I storstäder som Mumbai växer det upp en ny generation unga kvinnor som är mera medvetna om sin egen sexualitet, kräver av sin partner att han skall anstränga sig för att de skall ha det skönt tillsammans.

En ung nygift kvinna berättade i Shobha Dé's bok att hon och hennes man är väldigt äventyrliga i jämförelse med sina föräldrar. "Vi kysser exempelvis varandra, talar mycket, skrattar och tar faktiskt av oss kläderna då vi älskar. Min mor blev chockad när jag berättade att vi visade oss nakna inför varandra. Hon sade att de aldrig kysser varandra eller tar av sig kläderna."

Måste vara jungfrur

Men på samma gång som kvinnan börjar tänka på sin egen sexualitet måste hon ta hänsyn till att en majoritet fortfarande anser att sex endast är accepterat inom äktenskapet. Som alltid i moraliskt konservativa länder faller det på kvinnans lott att bära upp samhällets moral. Män kan ligga med många flickor, men de kvinnor de vill gifta sig med måste vara jungfrur.

Den äldre generationen är upprörda över hur deras döttrar uppför sig. De är moraliskt indignerade och anser att de unga kvinnorna blivit påverkade av västerländsk dekadent kultur.

Så här svarade en äldre kvinna på Shobhas Dé's fråga om hennes relation till maken: "Vi betar oss inte som hungriga djur. Kvinnor är skapta för att bära barn. Det är männen som har lustar som måste tillfredsställas. Men jag vande mig, kvinnor kan vänja sig. Det är deras makt och styrka."

När Shobha Dé pressade henne och frågade om hon tyckte om sex svarade hon till slut. "Låt mig säga att jag inte ogillade det efter ett tag."

Pär Jansson

Pojkar föredrar gifta kvinnor

En undersökning bland collegestudenter i åldern 16-20 år i Mumbai visade att ungefär 60 procent av pojkarna hade sin första sexuella erfarenhet med en prostituerad. En mycket intressant detalj i denna undersökning var att 25 procent av de utfrågade pojkarna sade att de hade sitt första samlag med en hemmafru, vanligtvis kamratens mamma. En 18-årig pojke sade att han föredrog att ha sex med gifta kvinnor därför att de hade mer erfarenhet och var villiga eftersom deras män ignorerade dem.

42 procent av flickorna svarade att deras första samlag var

med pojkvännen, 30 procent att det var med en vän eller släkting och hela 16 procent med en annan kvinna. 4 procent av pojkarna svarade att deras första sexuella erfarenhet hade varit med en person av samma kön. Av de 500 utfrågade flickorna hade 53 procent haft sex och 87 procent av pojkarna. 84 procent av pojkarna och 67 procent av flickorna som utfrågades ansåg det okay att ha sex före äktenskapet.

Det skall kanske påpekas att denna undersökning gjordes bland collegestuderande vid skolor i centrala och västra Mumbai, vilket betyder att de utfrågade tillhör övre medelklassen.

Sharif fortsätter maktmissbruket

Världens näst folkrikaste islamiska nation – 140 miljoner invånare – och färskaste kärnvapenmakt befinner sig i en djup politisk, ekonomisk och social kris som hotar samhällets alla fundament och institutioner.

Processen av sönderfall har pågått i åtskilliga år och det är en mar-drömsliknande situation också för omvärlden med tanke på de mängder av helvetesvapen som nu finns på den indiska subkontinenten. Premiärminister **Nawaz Sharif** är, trots hård konkurrens från sin forne beskyddare, militärdiktatorn **Zia ul Haq** och evige rivalen **Benazir Bhutto**, den unga demokratins hittills mest effektiva dödgrävare. Framöver förtjänar han att beskrivas som en maktgalen och korrumpierad despot.

Sedan Sharif i februari 1997 i brist på alternativ vann en stor seger i valen så har han med benäget bistånd av sitt parti, Muslimförbundet, systematiskt undanröjt alla tänkbara hinder för en absolut maktutövning.

Han har låtit partiets huliganer storma Högsta domstolen då dess medlemmar funderade på att diskvalificera honom som premiärminister, han har rensat ut obekväma domare, tvingat presidenten att avgå och utnämnt en talibanhängare och förespråkare av bl a amputationsstraff, till hans efterträdare. Han har låtit sina domstolar lägga ned det otal korruptionsåtal som 1993 ledde till att han avsattes som landets ledare av dåvarande presidenten och han har använt en nytillsatt så kallad ansvarighetskommitté för utrensning i oppositionella PPP, Bhutto-familjens politiska parti.

Hans kamp mot korruptionen är extremt selektiv och vilken uppfattning man än har om Benazir Bhutto och hennes make, känd

som "mr Tio Procent", så måste det sägas att rättegången mot dem var rena farsen. Domen i april på fem års fängelse var kulmen på en vendetta och eliminerar henne från den politiska scenen i ytterligare sex år. Till råga på allt så vägrar Högsta domstolen att behandla ett överklagande.

Det senaste offret för Sharifs maktmissbruk är den fria pressen. Gripandet av den kritiske chefredaktören för "Friday Times", **Najam Sethi**, (se artikel nedan) var en brutal kidnappning. Ännu då detta skrivs är han försvunnet i den militära underrättelsetjänsten ISI:s labyrinter. Tidigare har andra frispråkiga journalister fängslats och regimen har sökt krossa flera tidningar, bl a "The News" som är landets största, genom utpressning, hot och massivt polisvåld.

Att "Friday Times" nu blivit huvudfiende beror på att tidskriften dokumenterat premiärministerns egna svindlande affärer och korruption i nivå med de otaliga brott som Benazir Bhutto anklagas för.

"Demokratisk vision"

Likt många diktatorer så har Nawaz Sharif också en "demokratisk vision" som innebär ett islamiskt system med "snabb rättvisa för alla" och påminner om talibanernas maktutövning.

Sharia-lagar har aviserats men med ett otal av islamistiska sekter som i många fall bekriagar varandra med maskingevär och massakrerar till och med i moskéerna så riskerar resultatet snarare att bli inbördeskrig med starka etniska inslag.

mation om var han finns har givits. Han har inte tillåtit att tala med sin familj eller sin advokat. Enligt en talesman från regeringen anklagas han för att vid en föreläsning i New Delhi ha talat illa om Pakistan och att ha förbindelser med säkerhetspolisen i Indien.

Najam Sethis fru har påpekat att hennes man höll samtal vid Pakistan National Defence College i november förra året. Talet uppskattades och i ett brev tackade skolan Najam Sethi och önskade att Pakistan hade flera patrioter som han. Vad som verkar ha motiverat arresteringen, enligt

Det politiska kaoset i Pakistan kan ingen utomstående lägga sig i. Diplomatiska påtryckningar är nödvändiga för ett under-tecknande av provstoppsavtalet (CTBT) men internationell isolering motverkar sitt syfte. Med tanke på att det som regel är inrikespolitiska problem som utlöser kärnvapentester, farliga gränsincidenter och så vidare i både Pakistan och Indien så är det dock synnerligen angeläget att FN och västmakterna gör förnyade försök att få till stånd en slutlig lösning av Kashmir-frågan som är roten till spänningen och upprustningen i regionen.

Politisk dekadens

Efter mer än 50 år av fiendskap måste alla vägar till ett enat Kashmir nu allvarligt diskuteras. I bästa fall kan en neutralisering av det omstridda territoriet befria både New Delhi och Islamabad från den farliga nationalistiska lindans som lett till politisk dekadens, fanatism och armod på båda sidor. Kashmir är förmodligen den enda nyckeln till politisk stabilitet och avspänning på subkontinenten.

Bo Gunnarsson

Ilskna pakistanier protesterar mot bortförandet av Najam Sethi, chefredaktören för den frispråkiga veckotidningen Friday Times.

FOTO: THE NEWS

Frispråkig chefredaktör bortförd

Chefredaktören för den pakistanska tidningen Friday Times **Najam Sethi** arresterades tidigt på morgonen den 8 maj i sitt hem i Lahore av en grupp poliser. De misshandlade och förde bort honom. När hans fru krävde att få se häkningsordern sade en av dem till henne: "Du får hans lik i stället." Najam Sethi sitter anhållen utan att några anklagelser har riktats mot honom. Ingen infor-

den brittiska tidskriften The Economist, var en intervju han gav för BBC, som arbetar med en dokumentär om korruptionen i Pakistan. Den är planerad att visas i England i juni.

Najam Sethi startade veckotidningen Friday Times tillsammans med sin fru. Han var tidigare The Economists korrespondent i Pakistan tills dess att han gick med i övergångsrege-

ringen som bildades efter att **Benazir Bhutto** fick lämna ifrån sig makten 1996. Hans uppgift i regeringen var att undersöka den utbredda korruptionen inom den avsatta regeringen. Både USA och EU har protesterat mot arresteringen av Najam Sethi.

Pär Jansson

Röstbankernas dom avgör nyvalet i september

16 maj 1999

Om nu BJP och dess allierade partier i den indiska regeringskoalitionen, under den bittert utkämpade parlamentariska konfrontationen i mitten av april, förlorade sin bräckliga position som maktbärande i New Delhi så förlorade samtidigt hela oppositionen sin trovärdighet. Och ironiskt nog, i ett samhälle som i dessa dagar är ökänt för sin fria handel med parlamentsledamöter, avgjordes alltihopa till synes enbart på grund av det saknades just ett par parlamentsledamöter på någondera sidan.

Tillfälligtvis gav detta ett intryck av att den principiella uppdelningen i två block har blivit strikt och orubblig, men detta visade sig snart vara fel. Inför utsikterna om en ny valkamp började omgående enskilda politiker, grupperingar och partier att över-skrida skiljelinjen i jakten på att uppnå nya fördelaktiga ställningar.

Redan har de två stora tamilska partierna, DMK och AIADMK, allierat sig med sina forna fiender, med några satelliter i släpdrag men samtidigt lämnande andra svurna vänner bakom sig. Partier som Samajwadi Dal och Biju Janata Dal uppvisar tecken på sprickor, där olika bitar av partierna närmar sig kongresspartiet alternativt BJP. Till och med BJP självt står för närvarande i partiets hjärtland Uttar Pradesh inför ett allvarligt hot om splittring.

Besvärande krav

Under sin 13 månader långa livstid har den BJP-dominerade koalitionsregeringen inte för en stund upplevt en tillstymmelse till stabilitet. BJP har konstant varit utelämnad på nåd och onåd till sina trångsynta och inskränkta allianspartier, som oavbrutet ställt hårda krav på premiärministern. Det mest besvärande kravet bland många andra har varit det att med utnyttjande av centralregeringens befogenheter avskeda misshagliga delstatsregeringar som varit deras respektive politiska motståndare.

I praktiken har Vajpayee-regeringen inte varit i stånd att uppfylla dessa krav, eftersom BJP-koalitionen befunnit sig i en minoritetssituation i Överhuset, Rajya Sabha, som måste ratificera sådana avskedsbeslut, och därtill kommer risken av att man skulle få underkänt i den juridiska granskningen av desamma. På grund av detta och en del andra skäl har Vajpayee-regeringen träffande kommit att karaktäriseras som en regering utsatt för utpressning och motive-rad mindre av ideologi än av individuella dagordningar.

I kapploppningen om makten har den BJP-ledda koalitionen, utifrån den existerande maktbalansen, vunnit sin första fördel. För medan man lyckats hålla det stöd som man fick vid förtroendeomröstningen

i april i Lok Sabha intakt, 269 röster, så föll oppositionen ihop när frågan om en alternativ regering kom upp. Legenden om kommunistpartiets, CPI(M), moraliska auktoritet över sina allierade och smarbetspartners visade sig bara vara en myt när såväl **Mulayam Singh Yadav** som de båda vänsterpartierna RSP och Forward Bloc vägrade att rätta in sig i ledet bakom en regering ledd av kongresspartiet.

Tummen ner för Basu

Det andra koalitionsalternativet som gick ut på att bilda en regering under kommunistiske veteranpolitikern och chefsministern i Västbengalen **Jyoti Basu** sköts i sank av kongresspartiet. Också CPI(M):s egen ståndpunkt föreföll att lida av en brist på transparens. Partiets formella linje gick ut på att man vägrade att deltaga i en koalitionsregering under rådande omständigheter. Partiet gick vid ett tidigare tillfälle så långt att man uttryckligen förbjöd Jyoti Basu att bli premiärminister. Men det sätt på vilket partiets främsta ledare, Jyoti Basu och generalsekreteraren **Harkishen Singh Surjeet** uppträdde denna gång har allmänt tolkats som beräknande manövrar för att säkra Basu den åtråvärda posten – men det slutade med ett nesligt fiasko.

Det sätt på vilket fasaden rämnade för oppositionens enhet under sin egen vikt, föreföll inledningsvis ge ett uppsving för BJP. Partiet försökte särskilt dra fördel av vad man betecknade som oppositionens oansvarighet att fälla sittande regering utan att kunna garantera ett alternativ. Förlitande sig på utsikterna om en våg av folklig sympati krävde partiet snabbt nyval.

Men detta krav avvisades av den fristående Valkommissionen med hänvisning till klimatiska faktorer och på administrativa grunder. Valet har nu beslutats hållas i slutet av september, och eventuellt in en vecka i oktober.

Valkampanjen inledd

BJP har redan i praktiken inlett sin valkampanj – genom massmöten och de regeringskontrollerade elektroniska massmedia som står under dess kontroll. Man har också gjort vissa framsteg i att arbeta fram och fullfölja sin valstrategi. Partiet har beslutat hålla fast vid sin framgångsrika gamla strategi som går ut på att knyta till sig så många regionala och särintressesformationer som möjlig, även om det samtidigt om så krävs innebär en urvattning av dess ideologiska och politiska ställningstaganden.

Man närmar sig alltmer sina gamla allierade, med undantag givetvis för AIA-DMK, och samarbetspartners såsom Telugu Desam Party i Andhra Pradesh och Trinamul Congress i Västbengalen. Dess-

utom har framsteg gjorts i att bilda en allians med DMK och dess satellitpartier.

Tillsammans med dessa gamla och nya allierade har BJP bildat *National Democratic Alliance*, NDA, under Vajpayees ordförandeskap. Uppenbart satsar man på att exploatera den personliga goodwill som just han åtnjuter i landet. Partiet kommer inte att gå ut med ett eget valmanifest, utan istället kommer en gemensam deklaration från NDA – en omarbetad version av den förra BJP-koalitionsregeringens Nationella Agenda, som förmodligen ytterligare späder ut det sekteristiska innehållet.

Ett av alliansens avgörande taktiska schackdrag är att slå hårt mot **Sonia Gandhis** italienska ursprung, och till och med kräva konstitutionella förändringar som förbjuder utlandsfödda medborgare att inneha posterna som president, vicepresident och premiärminister.

Interna stridigheter

Kongresspartiet å sin sida är upptaget av interna stridigheter. Partiet avser uppenbarligen att lansera Sonia Gandhi som premiärministerkandidat, och man har också försöksvis beslutat att inte ingå allianser med andra partier på nationell nivå, men väl på lokalplanet knyta band med regionala krafter.

Till en början vägrade BJP-regeringen att vidkännas några begränsningar i sitt arbete till följd av att man nu fungerar som expeditonsminister, men starka protester från oppositionens sida och presidentens uppmaningar bakom kulisserna förefaller ha lagt band på den halsstarrigheten.

Utän en fjärrskådares förmåga är det omöjligt att redan nu våga sig på en prognos för valresultatet. Men det finns dock en bred samstämmighet bland oberoende bedömare att även om något av de två blocken, ledda av BJP respektive kongresspartiet – eller båda två – kan komma att förbättra sina positioner på bekostnad av mindre grupperingar och oberoende kandidater, så kommer man inte i närheten av absolut majoritet. Därmed skulle beroendet av små allierade och deras lynnighetfortsätta att plåga administrationen precis som innan.

Denna oro inför utsikterna av en fortsatt handlingssvag, och möjligen också instabil centralregering, har gett upphov till en strid ström av radikala förslag om andra tänkbara regeringsformer – alltifrån förespråkande en mild och begränsad form av militärstyre till förslag om att omforma konstitutionen enligt amerikansk, tysk eller fransk modell.

Dessa förstasigspåre tenderar dock att glömma bort det kloka talesättet att avskaffandet av barometern inte undanröjer hotet om en förödande tyfon. På samma

sätt är det på det politiska området. Konstitutionella förändringar löser inte problemet med ett splittrat samhälle, uppdelat sedan sekler på kastmässiga, religiösa och språkliga grunder. Snarare är det så att man genom att blockera de kanaler som finns för att föra fram dessa gruppers befogade önskemål istället skulle öka hotet av våldsamma utbrott.

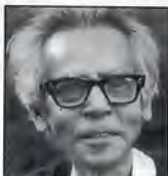
Det råder heller ingen tvekan om att utgången av det stundande valet i hög grad påverkas av de s k "röstbankernas" dom. Röstbanker som representerar samhällliga undergrupper som daliter, muslimer och i vissa speciella områden kristna, adivasis (stamfolk) m fl, liksom kvinnornas röster.

Demokratin hotad

Det allvarligaste, ja faktiskt mest ödesdigra, tomrummet på den politiska scenen är avsaknaden av en politisk process som kan visa på och bekämpa den lömska, i grunden fascistiska, utvecklingen i landet som pågår bak masken på en godhjärtad Vajpayee och under det hindunationalistiska BJP:s traditionella baner. Det verkliga politisk-ideologiska angreppet svarar det samlade komplexet av den s k *Sangh Parivar*-familjen för, under ledning av det uttalat fascistiska RSS och understött av Shiv Sena, Bajrang Dal och andra organisationer av samma slag.

Under den maratondebatt som föregick förtroendeomröstningen i Lok Sabha var det bara en ensam talare, förre talmannen och parlamentsledamoten för kongresspartiet **P A Sangma**, som tog upp hotet som emanerar från Vajpayee-regeringens insats på bred front att ödelägga samhällets demokratiska karaktär genom att nedvärdera dess främsta institutioner – alltifrån presidentämbetet till parlamentet, rättsväsendet, krigsmakten och administrationen, för att inte tala om besudlandet av undervisningssystemet.

Men än finns det hopp att demokratin överlever i landet. Inte bara så att de breda folklagren som fått smaka dess frukter under de senaste 50 åren skulle lära sig att stå upp till dess försvar. Också de valtaktiska eftergifter som BJP tvingats göra för att kunna inrymma skilda och ofta konkurrerande intressegrupper inom ramen för sin utstakade National Democratic Alliance fungerar som en effektiv broms för dess dolda agenda.

Ajit Roy

ÖVERSÄTTNING: LARS EKLUND

Talat Hussain/Islamabad

Kärnvapenracet går vidare

Sommaren på den indisk-pakistanska subkontinenten skulle kunna byta namn till den nukleära årstiden. Medan regionen i maj 1998 fördunklades av svampmolnen efter de sammanlagt tio kärnvapenexplosioner som Indien och Pakistan då detonerade, har det, fast en månad tidigare, i år ägt rum ett veritabelt missilregn. Indien inledde med att testa sin medeldistansmissil Agni-II, och Pakistan svarade med att skjuta iväg sina Ghauri-II och Shaheen-I, båda försedda med kärnvapen – den ena avsedd för medeldistans och den andra för kortdistansmål. Indien testade dessutom ännu en missil, Trishol, som visade stor precision att träffa förutbestämda mål i luften.

Uppenbart har ett missilt tänkande kommit att bli förhärskande i båda länderna. Pakistan säger att man bara tillfälligtvis har avslutat sina missila experiment, medan Indien alltid har hållit det missila alternativet öppet. Vilket innebär att det i framtiden kan ske ytterligare prov med missila vapen.

Det som framförallt komplicerar den nuvarande kärnvapenutvecklingen mellan Indien och Pakistan är att den låser dem i en missilkapplöpning. Det råkar vara det som i världens ögon, och i synnerhet USA:s, utgör den absolut viktigaste dagsfrågan på subkontinenten. Och ännu viktigare är det för människorna som lever där, varav majoriteten under ytterst svåra villkor. Frågans aktualitet och allvar kretsar kring det faktum att det utgör ett förebud om krig i framtiden.

Skilda strategier

Indien vill bygga upp en avskräckande krigsapparat som ett led i landets stora satsning på att bli erkänt som stormakt, och Pakistan, dess mindre granne, vill inte se sig hamna i ett läge där landet fullständigt överväldigas av Indiens maktposition. Så medan Indien betraktar sina missiler som en viktig detalj i en bred politisk strategi för att uppnå status som stormakt, så ser Pakistan dem istället som livsviktiga vapen för landets överlevnad. För Pakistan utgör kärnvapenmissilerna en genväg för att möta den indiska krigsmaktens växande styrka. Sett ur detta perspektiv ter det sig förutsägbart att både Indien och Pakistan på missilfronten är på väg att fastna i en slags kapplöpning, där Indien avgör tempot och takten.

Den andra omständigheten som på ett oroande sätt främjar kapplöpningen på det missila området består i att varken Indien eller Pakistan är bundet av internationella avtal om inte tillverka sådana vapen. Pakistan har tidigare påverkats av MTCR på grund av dess påstådda band med Kina och Nordkorea, två länder som enligt upp-

gifter i väst har försett Pakistan med missil teknologi. Men numera har Pakistan tillräckligt med sådan teknologi liksom know-how och utprovade missilkonstruktioner, så man behöver inte bekymra sig över negativa effekter av MTCR.

En fingervisning om vart den missila utvecklingen i Indien och Pakistan är på väg i framtiden har kommit i form av tillförlitliga rapporter om att båda länderna arbetar med att förbättra kvaliteten och öka mängden missila vapen i sina lager.

Vissa detaljer i arbetet finns redan tillgängliga, och de pekar på en tredje framtida trend, och det är att den missila teknologin i indiska och pakistanska händer blir alltmer sofistikerad. Pakistans Saheen-I exempelvis, med en räckvidd av 750 km drivs med fast bränsle, och är en missil som kan hållas ständigt skjutklar.

Knutet till detta är den fjärde utvecklingstrenden som, förutsatt en fortsatt upptrappning av den missila kapplöpningen och med tanke på den starka amerikanska oron inför en sådan, består i att de allt kraftigare påtryckningarna på såväl Pakistan som Indien kan leda till ytterligare komplikationer i deras bilaterala relationer.

Hot inför framtiden

En källa till ytterligare oro är att rapporter i pakistanska tidningar slår fast att Indien planerar att testa också annan kärnvapenutrustning. Det är rapporter som bygger på farhågor om att Indien har för avsikt att utnyttja ett undertecknande av CTBT-avtalet som ett medel för att handskas med den internationella proteststorm som skulle bli en naturlig reaktion på ett beslut att genomföra fler kärnvapenprov.

Det finns inga bevis för sanningshalten i dessa påståenden, men i sådana här frågor är förmodanden ofta viktigare än fakta. Och om slår rot en uppfattning i Pakistan att Indien planerar att ytterligare förbättra sin kärnvapenförmåga kan det innebära att **Nawaz Sharifs** regering kan komma att hamna i en svår sits hur man ska svara på det hotet.

Genom att testa sina missiler som svar på Indiens motsvarande har man redan skapat en politisk parameter åt sig själv som innebär att man måste ge svar på tal. Hur skulle det påverka denna reaktionsmall om Indien fick för sig att testa en vätebomb? En oviss fråga inte bara för pakistanter, utan också för människorna i hela Sydasiens som förtjänar en bättre framtid än den som garanteras av missiler och atombomber.

Syed Talat Hussain

ÖVERSÄTTNING: LARS EKLUND

Kerala lär oss förstå problemet

MATS WINGBORG:

Kerala – alternativ väg till välfärd

Manifest, 1999

Redan titeln antyder vad innehållet kommer att vara: Att skriva en bok om Indien hör till varje västerländsk journalists stora utmaningar, eftersom det är ett land som egentligen är och förblir oöverskrivbart.

Men genom alla dessa försök som gjorts har trots allt en bild av Indien börjat växa fram. Och att förstå Indien är en nyckel till att förstå världen. Så skulle man kunna inleda den här recensionen gällande en ny bok om den indiska delstaten Kerala av journalisten **Mats Wingborg**, som 1996 fick Grävande Journalisters Guldspeade för sin bok *Arbetare till Salu – Om handeln med asiatisk arbetskraft*.

Kerala har sedan länge varit ett klassiskt tema för debatt- och diskussionsböcker eftersom Kerala skiljer sig radikalt från Indiens övriga delstater – kommunistiskt styre, hög läskunnighet, avsaknad av gigantiska slumområden är bara några exempel.

Vad beror detta på? Vad lär vi oss av detta? är de två frågorna som alltid återkommer. Tidigare böcker som denna jämför sig med är **Folke Isakssons** *Har Indien en chans?* (1969) och **Sören Sommelius** *Indiens kämpande Kerala* (1982).

Personligen tycker jag att det är mest intressant att följa Mats Wingborgs sökande efter svar, som skildras med en sympati-framkallande ton.

Bokslutets konklusioner känns därefter överflödiga om än oundvikliga: "Även om

En buss full med vänstersympatisörer. Journalisten Mats Wingborg har gjort ett sympatiskt försök att förstå den indiska delstaten Kerala.

FOTO: JOHAN WINGBORG

Kerala inte kan användas som en modell som i detalj kan kopieras av andra stater är det möjligt att dra långtgående lärdomar av delstatens sociala framgångar. Erfarenheterna från Kerala skulle kunna användas som grund för en global kampanj för att utrota fattigdomen." Det är en ganska kort bok – textdelen är på mindre än hundra sidor, lägg därtill referensavdelning och bildblock (boken har en sektion snygga färgbilder av författarens bror, **Johan Wingborg**) så blir det totalt 150 sidor – som behandlar ett väldigt omfattande ämne.

Men samtidigt ges ett värerechat intryck – inte minst eftersom fakta och faktainsamling redovisas ibland på ett ganska sympatiskt sätt – och alla böcker behöver ju

inte vara över 300 sidor, så med denna nya bok har vi fått ett betydelsefullt nytt dokument över en indisk delstat som det finns skäl att studera ånyo med ungefär tio års mellanrum. Dessutom är detta en utmärkt introduktion för den som snabbt vill bekanta sig med Kerala.

Bokens layout håller för övrigt samma stil som Vagabond-förlagets guideböcker, vilket i och för sig är en trevlig layout, men samtidigt känns just det lite förvirrande och fantasilöst.

Om man får bråttom att skaffa sig boken hittar man mer information på förlagets hemsida www.manifest.se.

Zac O'Yeah

Röster från den fjärde världen

HENRIK PERSSON & OLA PERSSON (SAMMANSTÄLLT AV MIKAEL W GEJEL):
Vi har överlevt!

Ursprungsfolken talar

Gimle förlag och Föreningen Fjärde Världen 1998

I 15 år har Föreningen Fjärde Världen verkat för att i Sverige sprida kunskap om situationen för jordens många ursprungsbefolkningar, alltifrån våra egna samer till inuiter, indianer och stamfolk i Afrika och Asien.

Eldsjälarna bakom föreningen, bröderna **Henrik** och **Ola Persson**, har själva rest i många länder och sedan förmedlat sina

intryck i föreningens tidskrift.

Nu har en lång rad av dessa skildringar sammanställts i en fin bok som på ett förtjänstfullt sätt ger en inblick i variationsrikedomen liksom den tar upp de paralleller som finns mellan undertryckta och exploaterade folk på skilda kontinenter.

I Indien uppgår antalet så kallade stamfolk (*scheduled tribes* i officiell terminologi, av **Mahatma Gandhi** kallade *adivasis* – "de ursprungliga") till mer än 50 miljoner människor, som framförallt befolkar områdena dels i centrala Indien och dels längst upp i nordost. Bröderna Persson reste i Indien 1988 och besökte då det av mu-

ria-gonder dominerade Bastardistriktet i södra delen av delstaten Madhya Pradesh. Och i byn Malakot upplevde man fascinerande prov på den traditionella kultur som ännu lever med ungdomshus, *ghotuls*, och shamanistiska seanser och kontakt med andevärlden.

Trots fattigdom, exploatering av affärsmän utifrån och en hotad miljö till följd av bl a dammbyggena i det närliggande Narmadaprojektet är det ändå en positiv skildring man erbjuds av ett folk som håller på sin traditionella livsstil.

Och samma positiva bild av stamfolk som vägrar ge upp får man i kapitlet om naga-folken i

Indiens gränstrakter mot Burma. Stolta jägarfolk, som sedan 1800-talet är övervägande kristet, och som envist kämpar för att bevara sin identitet och där en väpnad självständighetsrörelse verkat alltsedan 50-talet. Henrik Persson berättar livfullt om det besök som naga-representanten **Mowu Gwizan** gjorde i Sverige för några år sedan. *Vi har överlevt* går att beställa från Föreningen Fjärde Världen genom att sätta in 296 kronor på föreningens postgiro 487 11 80 -8.

Lars Eklund

Det speciella med att vara adoptivfamilj

Adoptionscentrum, som i år 30-årsjubilerar, har gett ut en skriftserie om adoption med följande titlar: *Bli en adoptivfamilj*, *Att byta liv*, *Adoptivbarn berättar*, *Adoptivbarn 9-12*, *Adopterades sorg* och *Vitt som norm*. Det är tunna häften men med viktigt och välskrivet innehåll, innehåll som dessutom fyller ett visst tomrum. Det finns sedan tidigare mycket skrivet om den blivande adoptivfamiljens alla förberedelser liksom om den första tiden som familj. Men vad händer när barnen växer upp? Hur bemöter man 11-åringens frågor om sitt ursprung, 14-åringens frustration över att inte "se ut som alla andra" och vardagsrasism och fördomar? Utan pekpinnar och "måla-fan-på-väggen"-attityd diskuteras och beskrivs barns och ungdomars utveckling. Skriftserien kan beställas från Adoptionscentrum 08-627 44 00.

Vad gör IVF med vår syn på oss själva?

SUSANNE LUNDIN: Guldägget – Föräldraskap i biomedicinens tid

Historiska media, 1997.

"Födda. Längtansbarnet Sonja Nägele. Efter fem år i provrörskön kom hon. Varmt tack till IVF-teamet, Sahlgrenska."

Den ovanliga födelseanonsen stod att läsa i en dagstidning för en tid sedan. I Sverige har runt 7 000 barn kommit till världen med IVF-teknik och åtskilliga av landets cirka 250 000 ofrivilligt barnlösa par gör försök efter försök. Assisterad befruktning har blivit en del av den medicinska vardagen. Men tekniken väcker många frågor om reproduktion och familjen som institution.

Forskaren **Susanne Lundin** vid etnologiska institutionen i Lund har tittat närmare på hur IVF-tekniken påverkar vår syn på oss själva. Hon har bland annat intervjuat ofrivilligt barnlösa par om deras tankar kring att bli föräldrar på "onaturlig" väg.

Adoption i stället för IVF

Vid teologiska institutionen i Uppsala forskar **Katarina Westerlund** om varför vissa ofrivilligt barnlösa par väljer att adoptera i stället för att göra provrörbefruktning. Hennes avhandling kommer att vara klar någon gång i sommar.

Släktkrönika om rashatets Sri Lanka

SIVANANDAN: When memory dies

Arcadia books, 1997

Författaren till *When memory dies*, **A Sivanandan**, är tamil från Sri Lanka. I samband med raskravaller-erna 1958 lämnade han sitt hemland och kom till ett Storbritannien som just då skakades av – raskravaller. (I Londonförorten Notting Hills – framprovocerade av vita ungdomsgång på "niggerjakt"!)" Sivanandan har gett ut flera essäsamlingar om tredjevärldenfrågor, grundat tidskriften *Race & Class* och är i dag föreståndare för Institute of Race Relations i London. Mig veterligt har han förut inte publicerat sig skönlitterärt. Ursprungligen publicerad 1997, har hans debutroman emellertid fått lovord av så vitt skilda författare som **John Berger** och **Arthur C Clarke** och dessutom nominerats till Commonwealth Writers Prize.

Det är med saknad jag lägger ifrån mig boken sedan jag läst ut den. *When memory dies* hör till den sortens romaner där man efter ett tag tycker sig ha kommit personerna så nära inpå livet att man förtvivlat önskar att det ska gå dem väl.

Varför uppduktade namn?

Den är inget mindre än ett brett upplagt försök att via en tre generationers släktkrönika fånga Sri Lankas tragiska 1900-talshistoria. Fånga de svikna förhoppningarna om självständighet, välfärd och socialism. Sahadevan är posttjänsteman, hans son Rajan lärare och dennes styvson Vijay likaså. Flera verkliga personer och organisationer skymtar i bakgrunden av handlingen. (Men varför historiskt korrekta namn i början av romanen och uppduktade mot slutet?)

Det hela tar sin början i en nordlig tamilby med magra jordar omkring 1920, en tid när det mesta en tamil har att hoppas på är en plats i kolonialförvaltningen – så att han kan försörja en egen familj och få ihop pengar till sina systrars hemgift. På samma plats slutar också handlingen, när inbördeskriget mellan singalesernas regeringsarmé och tamilgerillan redan är bitter verklighet.

På sätt och vis skildrar romanen en tamilsläkts öden men samtidigt vill *When memory dies* visa hur sammanflätade de båda folkgruppernas öden är och förblir. Det ligger en djup symbolik i att flera av huvudpersonerna utgörs av tamilska män som bildat familj med singalesiska kvinnor. Deras barn växer upp med en dubbel

identitet, är så att säga singaleser och tamiler på samma gång. I romanens början förstår den militanta arbetarrörelsen hålla stånd mot försöken att splittra den utifrån etniska skiljelinjer och ännu mot femtitalets slut för de marxistiska partierna samma kamp.

Sviker idealen

De som gång efter annan sviker idealen, lyder Sivanandans budskap, är varken arbetare eller bönder. Våldet, förföljelserna mot minoriteterna, kommer aldrig nedifrån. I stället är det de intellektuella, de som säger sig föra de fattigas talan, som låter sig köpas för pengar och makt. Det är de som låter sitt lands minne dö, som diktar upp en historia som aldrig existerat och med den ett falskt minne – och det betyder mord.

Därför är det en sådan ohygglig tragedi när rashatets gift sakta men säkert tränger in bland singaleser och tamiler. Det börjar med konkurrens om jobben, fördomar närs av rykten och rädsla, stämningen piskas sakta men säkert upp och sedan är det ofattbara våldet verklighet.

Anders Sjöbohm

Läs
Fjärde
Världen!

Läs om ursprungsfolk och andra etniska minoriteter!

Läs om deras traditioner, religioner och sociala situation - nu och historiskt!

Läs om antropologi, anti-rasism, miljö och mycket mera!

Läs FJÄRDE VÄRLDEN!

Prenumeration:

200,- för ett år

150,- för pensionärer, studerande & arbetslösa

Postgiro: 479 54 91-2

FÖRENINGEN FJÄRDE VÄRLDEN

Hornsgatan 113

117 28 STOCKHOLM

08-84 49 15

anklagelser om korruption respektive stöd av terrorism har haglat. Oppositionen under ledning av förre premiärministern **Khaleda Zia** har lierat sig med förre militärdiktatorn **Ershad** och islamiska fundamentalister för att störta regeringen. Bangladesh tar årligen emot uppemot 20 miljarder kronor i bistånd, varav cirka 120 miljoner från Sverige.

PAKISTAN

Hårdnande politik

□ Oppositionspartier och oberoende organisationer dömer ut ett påbud från regeringen som de anser bryter mot de mest grundläggande mänskliga rättigheterna. Det handlar om ett antiterrorist-tillägg i lagstiftningen som gör det möjligt att utdela upp till sju års fängelse för enklare brott som att måla grafitti på väggarna eller att sätta upp anslag.

Oberoende kritiker anser att det nya dekretet innebär att terrorism har utökats till att omfatta i princip alla politiska aktiviteter som sker utomhus.

– Dess syfte är att göra domstolarna, som arbetar under överinseende av Högsta domstolen,

överflödiga, säger advokat **Iftikhar Gillani**, före detta ledare för oppositionspartiet PPP, som anser att förordningens främsta måltavla är hans parti.

– Regeringen vet att det kommer att komma protestdemonstrationer från PPP-anhängarna sedan partiets ledare, den före detta premiärministern **Benazir Bhutto** och hennes man dömts för korruption, säger han. Även oberoende politiska observatörer kopplar den nya förordningen till dagens politiska klimat i Pakistan.

– Regeringen känner att den politiska temperaturen har nått kokpunkten, säger en politisk kommentator.

– Förordningen kommer att användas för att utrota politiska rivaler, säger **Farooq Sattar** på Muttahida Qaumi Movement, MQM. Organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter och fackföreningar har reagerat lika starkt som oppositionen. **Shahnaz Bokhari** är ordförande för progressiva kvinnors förbund. Hon säger att den nya förordningen "påminner om gamla tiders militärlagar". Pakistans nationella arbetsfederation fruktar att detta kom-

mer att förvandla Pakistan till en polisstat. I ett skriftligt uttalande från dem varnar de för att situationen nu kan bli värre än under de olika militärregimer som tidigare haft makten i Pakistan.

Kvinnor mot sharia

□ Kvinnorättsgrupper i Pakistan varnar för att regeringen kommer att islamisera lagarna. I december röstade nationalförsamlingen för premiärminister **Nawaz Sharifs** förslag att införa sharia, islamsk lag. Sharifs regering vill att Pakistans lag ska grundas på koranen och på sunna, islamiska traditioner.

Men motståndarna säger att lagförslaget inte har något med islam att göra. De hävdar att det bara är ett sätt för regeringen att befästa sin makt. Oppositionspartier, frivilligorganisationer och människorättsgrupper hävdar att sharia-förslaget hotar konstitutionen. De som drabbas hårdast, säger de, är kvinnor och religiösa minoriteter.

Eqbal Ahmed död

□ **Eqbal Ahmed**, akademiker och aktiv i människorättsrörel-

sen i USA dog i en hjärtattack den 11 maj i Pakistan. Ahmed föddes i Indien 1947 och flyttade till den nybildade staten Pakistan.

Bland hans nära vänner i utlandet märks **Noam Chomsky**, **Howard Zinn** och **Edward W. Said**, alla radikala akademiker precis som Ahmed. Han undervisade bland annat på Princeton och universitetet i Illinois och Amherst i Massachusetts. Ahmed undervisade i internationella relationer och Mellanösternstudier och stödde starkt det palestinska folkets sak. Ahmed skrev krönikor i indiska och pakistanska tidningarna. Han skrev även essäer för New York Times. På hemmaplan arbetade han med att försöka bygga broar mellan Indien och Pakistan och var en uttalad kritiker av kärnvapen. Han var även kritisk till premiärminister **Nawaz Sharifs** förslag att införa islam som lagligt system i Pakistan. Han sa att det var "ett typiskt sätt att använda religion för omoraliska mål".

– Islam, både i Pakistan och i andra muslimska länder, används för att skydda skurkaktiga regimer, sa Ahmed.

Flyg till

➤ Indien, Bangladesh, Pakistan, Thailand, Sri Lanka, Hong Kong, Filippinerna, Singapore, Nepal etc

Med

➤ Gulf Air, Lufthansa, Tarom, British Airways, Aeroflot, Emirates, Alitalia, CSA eller något annat av våra bolag

metropolresor

Luntmakargatan 42

111 37 STOCKHOLM

Tel 08 - 10 45 58

Fax 08 - 723 06 66

e-mail:metropol@stockholm.mail.telia.com

Avsändare:
SYDASIEN
Box 1142
221 05 LUND

POSTTIDNING
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen noterad på baksidan

Utgivningspostkontor
LULEÅ 1

Med kyskheten som vapen

På 40-talet uteslöts filmkyssarna i kampen mot kulturimperialismen

Indiska filmer är det endast karaktärlösa personer som har sex och kysser varandra. Bra människor är kyska. Men under kolonialtiden var det vanligt att skådespelare pussades.

– I början av 40-talet beslöt de indiska filmskaparna att ta bort kyssandet från sina filmer, säger **P K Nair**, chef för National Film Archives i Pune.

Kyssten ansågs av de indiska nationalisterna vara en import från väst. Att visa indier som kysstes på vita duken betydde att personen fallit offer för kulturimperialism.

Även om kyssen har kommit tillbaka går det fortfarande inte att antyda att ens äkta par har en sexuell relation. De indiska filmhjältarna måste vara oskulder. Det gäller att visa romantik på film, inte naket sex.

På 60-70-talet fanns det alltid en vamp med i filmerna som klädde sig vulgärt, rökte och älskade med män, trots att hon inte var gift. Hon dog alltid i slutet av filmerna. Det var ett sätt att visa hur en god kvinna inte skulle bete sig. Men vampen har försvunnit från de indiska filmerna. Hon verkar att ha avlidit för gott. Dagens filmer är något ärligare mot verkligheten. Kvinnan kan både ha goda och dåliga sidor.

En av förra årets stora filmsuccéer var *Padres*, Utlandet, som handlade om en indier som bor i USA, men som reser hem för att hitta en flicka att gifta sig med. Han finner sin drömkvinna. Han vill ha sex med henne före äktenskapet. Hon säger nej och de bryter upp sitt förhållande.

– Filmen återspeglar medelklassens mo-

ral. Det är numera accepterat att flickor går ut och roar sig och träffar pojkvän – men inget sex före äktenskapet. Det är tabu, säger **Anupama Chopra**, filmkritiker på India Today.

Den indiska filmen försöker att anpassa sig till indiska mäns önskan att få se erotisk spänning. Eftersom sexualakten inte ens får antydias får filmmakarna använda sin fantasi för att skapa upphetsning. Hjältinnor draperas i minimala kläder, roterar förföriskt med höfterna och dansar på gröna ängar i vita, genomskinliga silkeskläder.

Filmmakarna har kommit på finurliga sätt att hetsa den manliga publiken genom att låta den kvinnliga stjärnan hamna under vattenfall eller i monsunregn så att hennes tunna bomullssari smetar sig tätt intill hennes kropp. Filmerna kanske förlorat rimlighet men de drar publik.

Pär Jansson

Den största förföraren av moralen är videoapparaten. I affärer vid Flora Fountain, Mumbai, kan indier bland hårtorkar, kameror och solglasögon köpa insmugglad amerikansk hårdporr.

Innan videon kom var det indisk 16 mm film som gällde. Mitt mellan bilder av vita kroppar och guppande genitalier dök det 1930 indiska ansikten – för att skapa en illusion av att det var indiska män som förförde västerländska kvinnor. På bilden en förförisk filmaffisch.

FOTO: PÄR JANSSON